

**ATT ARBETA MED HETEROSEXUELLA MÄN UTSATTA FÖR
VÅLD I NÄRA RELATIONER**
Amerikansk hjälppersonals tankar och upplevelser

**WORKING WITH HETEROSEXUAL MEN EXPOSED TO
VIOLENCE IN INTIMATE RELATIONSHIPS**
Thoughts and experiences by American help personnel

Examinationsdatum: 2012-11-19
Sjuksköterskeprogrammet 180 högskolepoäng
Kurs: K37
Examensarbete, 15 högskolepoäng

Författare: Camilla Almersson
Cecilia Karlsson

Handledare: Karin Casten Carlberg
Examinator: Sissel Anderassen

SAMMANFATTNING

Bakgrund

Sedan 1970-talet har studier visat att män och kvinnor utövar våld i nära relationer till liknande grad. Även senare år har studier genomförts som visar att både män och kvinnor kan utöva och vara utsatta för våld i nära relationer.

Män som blivit utsatta för våld i nära relationer söker hjälp både hos informella resurser som familj och vänner, samt hos formella resurser som hälso- och sjukvårdspersonal och hjälporganisationer. Männerna upplever att de har blivit hjälpta till olika grad. Majoriteten av de män som sökt hjälp från olika hjälporganisationer upplever att organisationerna inte alls varit hjälpsamma, och många gånger har männen upplevt att de blivit dåligt bemötta.

Syfte

Syftet var att beskriva hur amerikansk hjälppersonal arbetar med heterosexuella män utsatta för våld i nära relationer samt deras tankar och upplevelser runt våldet.

Metod

Sju semistrukturerade intervjuer genomfördes, varav en exkluderades. Intervjuerna transkriberades ordagrant. Materialet analyserades med metoden kvalitativ innehållsanalys med induktiv ansats.

Resultat

Hjälppersonalens arbete med heterosexuella män utsatta för våld i nära relationer, samt deras tankar och upplevelser runt våldet resulterade i tre övergripande teman. Tema ett handlar om de män hjälppersonalen kommer i kontakt med. Tema två behandlar hur hjälppersonalen förhåller sig och arbetar i kontakt med män utsatta för våld i nära relationer samt hur de arbetar med ämnen runt männen. Tema tre handlar om hjälppersonalen som arbetar med männen, deras tankar och upplevelser om våldet samt om samhället och heterosexuella män utsatta för våld i nära relationer.

Slutsats

Hjälppersonalen mötte män som upplevde olika typer av våld, reagerade och hanterade våldet på olika sätt. Deras arbete med heterosexuella män som utsatts för våld i nära relationer bestod av direkt arbete med männen utifrån deras behov och administrativt arbete för att på diverse sätt underlätta männens hjälpsökande. En annan del av hjälppersonalens arbete bestod av att nå ut till samhället och dess olika professioner. Arbetet påverkade hjälppersonalen på varierande sätt, bland annat kunde arbetet vara givande. Starka barriärer uppgavs vara extra viktigt för att inte påverkas negativt av sitt arbete.

Keywords

Help personnel, Experiences, Domestic violence, Intimate partner violence, Heterosexual men

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	1
INLEDNING	1
BAKGRUND	2
Våld mot män i nära relationer.....	2
Forskningen de senaste årtiondena.....	3
Typ av våld män utsätts för.....	3
Mäns upplevelser av våldet mot dem.....	4
Informella och formella hjälpresurser	4
Mäns upplevelser av att möta hjälppersonal	5
Problemformulering	6
SYFTE.....	7
Frågeställningar	7
METOD.....	7
Urval.....	7
Datainsamling.....	7
Bearbetning av data.....	8
Trovärdighet, tillförlitlighet och överförbarhet.....	8
Forskningsetiska överväganden	8
Ämnesval.....	9
Datainsamling.....	9
Bearbetning av data.....	9
RESULTAT	10
Tema 1 – De upplevelser hjälppersonalen sekundärt kom i kontakt med.....	10
Våldet mot männen	10
Männens reaktion på våldet.....	12
Männens hantering av våldet.....	13
Tema 2 – Hur hjälppersonalen arbetade med män utsatta för våld i nära relationer.....	14
Förhållningssätt till män utsatta för våld i nära relationer	14
Arbete tillsammans med män utsatta för våld i nära relationer.....	16
Arbete runt män utsatta för våld i nära relationer	19
Arbete med samhället.....	21
Tema 3 – Hjälppersonalens känslor, tankar och upplevelser	21
Känslor, tankar och upplevelser av arbetet	21
Samhället och män utsatta för våld i nära relationer	24
DISKUSSION	28
Metoddiskussion.....	28
Urval.....	28
Datainsamling.....	28
Bearbetning av data.....	29
Trovärdighet, tillförlitlighet och överförbarhet	29
Resultatdiskussion	30
Tema 1 – De upplevelser hjälppersonalen sekundärt kom i kontakt med.....	30
Tema 2 – Hur hjälppersonalen arbetade med män utsatta för våld i nära relationer...	31
Tema 3 – Hjälppersonalens känslor, tankar och upplevelser	33
Slutsats	34
Rekommendationer	35
Förslag på fortsatta studier	35
REFERENSER.....	36
BILAGA I – IX	

INLEDNING

Våld i nära relationer är ett ämne som vi upplever berör. Vi som har gjort den här studien har tidigare erfarit att våld mot en partner upplevs olika beroende på vem som utövar våldet. Ett exempel är när kvinnliga vänner under tonåren berättade att de tyckte att det var okej att slå sina pojkvänner när de bråkade, men de tyckte inte att det var okej om killarna slog tillbaka.

Anledningen till att vi valt att skriva om heterosexuella män som blivit utsatta för våld i nära relationer av sina kvinnliga partners är att vi upplever att de är en underprioriterad grupp. Homo-, bi- och transsexuella män och kvinnor som blivit utsatta för våld av sina partners har aktivt valts bort för att studien inte skulle bli för stor.

Datainsamlingen är inhämtad i USA och därmed är diverse ord och begrepp översatta till svenska av oss. Vi har till exempel valt att använda oss av begreppet ”våld i nära relationer” och förkorta det ”VNR”, som en översättning på engelskans ”intimate partner violence”. För definitioner och översättningar av ord och begrepp, se bilaga I.

En av intervjupersonerna gav en målande beskrivning av hur det kan vara att bli utsatt för våld i nära relationer som man:

have you guys ever heard the song grenade by Bruno Mars “I’ll catch a grenade for you I’ll jump in front of a train for you [...] black and blue black and blue” [...] he talks about her beating him up and how she pulled the brakes out of his car some of the guys I’ve talked to have dealt with just that

Under arbetsprocessen har låten blivit en signaturmelodi till vår studie.

BAKGRUND

Våld mot män i nära relationer

Att män skulle kunna vara offer för våld i nära relationer (VNR) finns det delade meningar om. Inom forskningsvärlden har ämnet varit föremål för debatt i ett par decennier, se bland annat Roth Walsh (1997). Forskare som har presenterat studier på att det inte är särskilt stora skillnader mellan könen, vad gäller att utöva eller bli utsatt för våld, har blivit kallade antifeminister eller till och med fått ta emot hot av andra feminister (Bondesson, 2007; Lerner, 2004).

Enligt Johnson (2006) finns det tvetydiga resultat inom forskningen om VNR. Dels finns det de som hävdar att män mer eller mindre uteslutande är våldsutövare och att bara kvinnor är offer. Det finns också de som visar på en jämnare könsfördelning av våldsutövare i nära relationer. Anledningen till de olika resultaten, menar Johnson (2006), beror på olika tillvägagångssätt där de förstnämnda forskat på rapporter från polis, sjukhus, domstolar och skyddsboenden, medan de sistnämnda gjort studier på så kallade representativa urval.

Johnson (2006) har identifierat fyra typer av våld som en individ kan utöva mot en partner: ”intimate terrorism”, ”violent resistance”, ”situational couple violence” och ”mutual violent control”. ”Intimate terrorism” innebär att den som utövar våld är kontrollerande och våldsamt mot en partner som inte är det. Är våldsutövaren icke-kontrollerande men våldsamt till följd av sin partners kontrollerande beteende eller våld handlar det om ”violent resistance”. I de förhållanden där en individ är våldsamt men icke-kontrollerande och har en partner som är antingen icke-våldsamt eller våldsamt och icke-kontrollerande talar Johnson (2006) om ”situational couple violence”, till skillnad från de relationer där båda parter är kontrollerande och våldsamma där det handlar om ”mutual violent control”.

Han menar också att kvinnor och män i heterosexuella förhållanden utövar våld på olika sätt. Män utövar oftare ”intimate terrorism” medan kvinnor oftare utövar ”violent resistance”. För de två sistnämnda typerna ”situational couple violence” och ”mutual violent control” är fördelningen kvinnor och män mer lika, ungefär hälften av våldsutövarna är kvinnor och hälften är män (Johnson, 2006).

För att testa Johnsons (2006) teori genomförde Hines och Douglas (2010) en studie för att se om även män kunde vara offer för den typ av våld i nära relationer som Johnson kallar ”intimate terrorism”. De genomförde studien på två olika grupper av män. Den ena gruppen utgjordes av män som på något sätt sökt hjälp på grund av att deras partner varit våldsamma mot dem. De rekryterades från en nationell hjälplinje som specialiserat sig på att hjälpa män, Domestic Abuse Helpline for Men and Women (DAHMW), samt via internetsidor, nyhetsbrev med mera som specialiserade sig på behandling av våld i nära relationer, våld mot män i nära relationer eller liknande ämnen. Männerna i den andra gruppen, som var ett samhällsurval av män som blivit utsatta för våld i nära relationer, rekryterades av ett telefonenkät-företag samt av ett internetbaserat enkätföretag. Resultatet visade att de män som tillhörde den hjälpsökande gruppen bestod utav manliga offer av det som Johnson (2006) kallar ”intimate terrorism”. Det våld som dessa män utövade mot sina partners föll under kategorin ”violent resistance”. I samhällsgruppen var skillnaden mellan männens och deras partners utövande av alla typer av VNR väldigt liten. Det VNR som männen i samhällsgruppen var involverade i föll under Johnsons kategori ”situational couple violence”.

Forskningen de senaste årtiondena

Redan i mitten av 1970-talet visade nationellt representativa studier i USA att män och kvinnor utövar milt och allvarligt våld i nära relationer till liknande grad (Straus & Gelles, 1986). I dagsläget finns det över 200 studier som visar på att kvinnor initierar VNR lika ofta som män gör det (Cook, 2009). Nyare studier visar att det fortfarande finns en likhet mellan könen vad gäller VNR och att kvinnor till och med i större utsträckning kan vara våldsutövare (Chang et al., 2011; Straus, 2004; Straus & Ramirez, 2007)

En studie på universitetsstudenter från 31 olika universitet i 16 länder visar att 17-45 procent av studenterna under de senaste 12 månaderna fysiskt hade övergripit en partner de dejtade. Dessutom hade sju procent fysiskt skadat en partner de dejtade. På 21 av de 31 universiteten var andelen kvinnor som hade överfallit en dejtingpartner högre än andelen män som gjort det. På dessa universitet varierade andelen kvinnor som utövare mellan 18 - 48 procent medan männen som utövare varierade mellan 12-38 procent. På 19 av 31 universitet var dessutom andelen kvinnor som allvarligt övergripit sina partners högre än andelen män som gjort detsamma (Straus, 2004).

Samma studie visade att trots att män i högre grad än kvinnor orsakar skador när de utövar våld mot en partner, är inte andelen kvinnor som skadar sina partners att ignorera. Medianandelen män respektive kvinnor som på något sätt skadade sina partners var åtta respektive sex procent (Straus, 2004).

En annan studie från 2007 som involverade universitetsstudenter från fyra olika universitet i USA och Mexiko fann att det inte fanns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män varken gällande alla typer av fysisk aggression eller gällande förekomsten av allvarliga attacker (Straus & Ramirez, 2007).

I staterna Washington och Idaho gjordes år 2008 en undersökning från the National Institute of Mental Health Presence of Symptoms Survey på 420 män 18 år eller äldre. De forskarna fann att fem procent av männen hade blivit utsatta för relationsvåld det senaste året och under de senaste fem åren var det tio procent. Forskarna såg även att den yngre gruppen av män i större utsträckning blivit utsatta för VNR de senaste åren jämfört med den äldre gruppen, medan båda grupperna hade upplevt VNR i liknande utsträckning i livsperspektiv (Reid et al., 2008).

En norsk nationell studie visade att nio procent av kvinnorna under det senaste halvåret hade utövat fysiskt våld mot sina partners minst en gång. Sex procent hade sparkat, bitit eller slagit sin partner. Av de kvinnor som deltog i studien rapporterade också sex procent av kvinnorna att det enbart var de som utövat våld och inte deras partners (Pape, 2011).

En anonym enkätstudie gjord på patienter inom olika psykiatriska enheter visade att drygt hälften av dem upplevde någon form av VNR. Av kvinnorna rapporterade 63 procent att de varit offer för VNR, medan 32 procent av männen gjorde samma sak. Både kvinnor respektive män rapporterade att de utövade VNR med prevalensen 33 respektive 16 procent (Chang et al., 2011).

Typ av våld män utsätts för

Enligt Swan, Gambone, Caldwell, Sullivan och Snow (2008) utövar kvinnor och män våld på olika sätt. Kvinnor använder oftare tillhyggen, som till exempel hammare, vid utövande

av våld. Exempel finns där män har slagit tillbaka och hamnat i fängelse på grund av att kvinnorna har lagen på sin sida

I en retrospektiv studie om män som kontaktat en hjälplinje, som specialiserat sig på män, kunde forskarna konstatera att de vanligaste typerna av fysiskt våld som dessa män upplevde var i fallande ordning att bli slagna, knuffade, sparkade, greppade, knytnävsslagna och strypta. Mellan en till två femtedelar av männen som tillfrågades hade upplevt någon av de ovanstående olika typerna av våld. Att bli riven, knivhuggen eller spottad på var mindre vanligt och omfattade ett till tio procent av de tillfrågade. Nästan alla män (95procent) svarade att deras partners kontrollerade dem. Det vanligaste förekommande kontrollerande beteendet var genom tvång och hot (78 procent) följt av: emotionellt våld; hotelser/trakasserier; beskyllning minimering och förnekelse; manipulering av systemet; isolering samt genom ekonomiskt våld (74-38 procent). Av dem som dessutom hade barn upplevde 65 procent av männen att deras partners använde barnen för att få kontroll (Hines, Brown & Dunning, 2007).

I sin bok, som är den första i sitt slag då den handlar om våld mot enbart män i nära relationer, har Cook (2009) intervjuat män som utsatts för VNR och tagit del av deras berättelser för att klargöra vilka typer av våld de utsatts för. De teman som kom upp var: ”kastar saker”, allt från skållhett kaffe till knivar och hammare; ”sömnbrist och attacker”, till exempel att bli väckt av knytnävsslag i pannan för att den kvinnliga partnern drömde att mannen var otrogen eller medvetet orsaka männen sömnbrist; ”attacker mot skrevet”, slag och sparkar mot skrevet samt hot om attacker mot skrevet; ”bitande”; ”alkohol och användande av vapen”, till exempel hugg med knivar.

Mäns upplevelser av våldet mot dem

Det finns få studier i ämnet emellertid konstaterade Hanzen och Öberg (2010), i en svensk kandidatuppsats, att de män som intervjuades upplevde att det psykiska våldet många gånger var värre än det fysiska våldet. I vissa fall upplevde männen att de hade svårt att besöka platser eller känna dofter som hade med kvinnan som utsatt dem för våld att göra. För en del av männen medförde de relationer där de utsatts för våld att de hade svårt att starta nya förhållanden (Hanzen & Öberg, 2010).

Oavsett vilket slags våld eller övergrepp i nära relation männen blivit utsatta för upplever de flesta män samma sak, att de är förbryllade. Det finns inga regler för hur de ska agera i den situation de befinner sig i och många frågar sig vilket det korrekta sättet att agera i en sådan situation är. Reaktionerna kan se olika ut och bland annat vara att inte slå tillbaka genom att värja sig med händerna eller backa undan i och med att männen blivit uppfostrade till att det är omoraliskt att slå kvinnor, att dölja situationen genom att bortförklara rivsår och blåmärken och låta bli att tala om situationen med familj och vänner, försöka vara till lags eller ge upp och börja tveka på sina egna åsikter (Cook, 2009).

Informella och formella hjälpresurser

Var män söker hjälp kan delas upp i informella och formella resurser. Till de informella resurserna hör bland annat familj och vänner medan formella resurser kan utgöras av kriscenter, polis, hälso- och sjukvården med flera (Ansara & Hindin, 2010; Douglas & Hines, 2011).

Det vanligaste bland män som blivit utsatta för våld i nära relationer är att söka hjälp från informella resurser (Ansara & Hindin, 2010; Douglas & Hines, 2011). I Douglas och Hines (2011) enkätstudie angav de män som deltog att ca 85 procent sökt hjälp av informella resurser som familj, vänner och manliga advokater. Männerna som deltog i studien hade antingen blivit värvade via en krislinje som specialiserade sig på män eller via reklam på internetsidor som berör våld mot män och liknande ämnen. Ansara och Hindin (2010) analyserade resultatet från en nationell telefon-enkätstudie i Kanada. Där hade 471 män som blivit utsatta för VNR som svarat på frågor om hjälpsökande och av dessa sökte 57 procent hjälp från någon informell resurs som till exempel familj, vänner, grannar eller arbetskollegor. Att söka hjälp från familjen var vanligast av de informella resurserna (45 procent), tätt följt av att söka hjälp av vänner eller grannar där 41 procent sökte hjälp (Ansara & Hindin, 2010).

Ansara och Hindin (2010) presenterade att cirka en tredjedel av männen sökte hjälp av formella resurser. Av dessa var det vanligast att söka hjälp från hälso- och sjukvårdspersonal dit cirka en femtedel av männen vände sig. Av hälso- och sjukvårdspersonalen kontaktades kuratorer och psykologer oftast, följt av läkare och sjuksköterskor. Även Douglas och Hines (2011) redovisar att männen när de sökte sig till formella resurser till stor del sökte hjälp från professionella inom psykiatrin.

Färre män än de som sökte sig till hälso- och sjukvårdspersonal sökte sig till polisen för att få hjälp. Ytterligare färre män sökte sig till formella resurser som advokater, präster eller andra andliga ledare, familjecenter, kriscenter, krislinjer samt hjälpcenter och stödgrupper för män. De formella resurser som användes minst var krislinjer, kriscenter, hjälpcenter för män, manliga stödgrupper samt familjecenter (Ansara & Hindin, 2010; Douglas & Hines, 2011). Ingen av männen använde sig av skyddsboenden (Ansara & Hindin, 2010).

Mäns upplevelser av att möta hjälppersonal

Män som blivit utsatta för VNR beskriver att de i kontakten med rättsväsendet och i kontakten med andra professionella inte blev tagna på allvar. De upplevde att de inte lyssnades på och att de istället själva blev anklagade (Hanzen & Öberg, 2010). Många män upplevde att de, innan de slutligen hittade hjälp, åter blev satta i en situation där de själva var offer av ett system som enbart fokuserade på att hjälpa kvinnliga offer. Vissa gånger uppfattade männen att den personal de mötte inte ens kunde föreställa sig att män kunde vara offer för VNR. Många män hävdade att de försökt söka hjälp hos åtskilliga hjälplinjer inom relationsvåld för att sedan bli skrattade åt, ivägskickade eller anklagade för att vara våldsutövare istället för offer (Hines, Brown & Dunning, 2007).

I en internetbaserad enkätstudie rapporterade mellan hälften till två tredjedelar av de män som kontaktade polis, kriscenter eller hjälplinjer inom relationsvåld att de upplevde dessa resurser som inte alls hjälpsamma. Runt hälften av dem som kontaktat kriscenter, hjälplinjer eller online-resurser informerades om att dessa bara hjälper kvinnor. Ungefär 42 procent av dem som sökte hjälp på kriscenter upplevde att centren var partiska mot män. Nästan lika många av männen blev av centren anklagade för att vara den i förhållandet som var våldsutövare och inte offer. Över en fjärdedel av dem som använde sig av internetbaserade resurser fick när de sökte hjälp telefonnummer som sedan visade sig vara till hjälpgrupper för män som slår kvinnor. Av de män som ringde en hjälplinje eller kontaktade ett kriscenter upplevde runt 15 procent att personalen gjorde narr av männen (Douglas & Hines, 2011).

De män som sökte hjälp hos polisen upplevde i 42 procent av fallen att de blev tillfrågade av polisen om de ville att deras partners skulle arresteras. 21 procent av männen rapporterade att polisen vägrade arrestera deras respektive medan i 39 procent av fallen meddelade polisen att det inte fanns något de kunde göra och åkte därifrån (Douglas & Hines, 2011).

Alla män hade inte enbart negativa erfarenheter av att söka hjälp. En del av männen fick bekräftelse på att de blivit utsatta för våld och blev väl bemötta (Hanzen & Öberg, 2010). De män som sökte hjälp inom hälso- och sjukvården inklusive psykiatrin upplevde att de till stor del var nöjda med den hjälp och det bemötande de fick (Douglas & Hines, 2011). Hela 68 procent av männen som sökte psykiatrisk hjälp meddelade att de blev bemötta seriöst, emellertid gav bara 30 procent av personalen gav dem information om hur de kunde få hjälp med VNR. De som sökte sig till hälso- och sjukvården upplevde i nästan alla av fallen att vårdgivaren frågade var de fått sina skador ifrån, en betydligt mindre del informerade männen om var de kunde söka hjälp och stöd. Av dem som sökte sig till hjälplinjer inom relationsvåld eller online-resurser upplevde mellan en fjärdedel till en tredjedel att de blev refererade till lokala hjälporganisationer som var hjälpsamma (Douglas & Hines, 2011).

Problemformulering

Av de män som utsätts för våld i nära relationer finns det ett antal som söker hjälp hos olika professioner och organisationer i samhället. Det kan bland annat vara av hälso- och sjukvårdspersonal som sjuksköterskor och läkare eller av olika hjälporganisationer (Ansara & Hindin, 2010; Douglas & Hines, 2011). På senare år har studier gjorts på mäns upplevelser av att möta olika typer av hjälppersonal. Vissa män upplever att de fått tillfredställande hjälp medan andra upplever att de inte fått det (Douglas & Hines, 2011; Hanzen & Öberg, 2010; Hines, Brown & Dunning, 2007). Många av de män som sökte hjälp av hjälplinjer eller kriscenter hade negativa erfarenheter av det (Douglas & Hines, 2011; Hines, Brown & Dunning, 2007).

För att få en mer mångfacetterad bild av ämnet ”våld mot män i nära relationer” är det av intresse att undersöka hur hjälppersonal på hjälplinjer och kriscenter arbetar med män som blivit utsatta för våld i nära relationer samt deras tankar och upplevelser av det.

SYFTE

Syftet var att beskriva hur amerikansk hjälppersonal arbetar med heterosexuella män utsatta för våld i nära relationer samt deras tankar och upplevelser runt våldet.

Frågeställningar

Hur upplever hjälppersonal våld mot män i nära relationer?

Hur arbetar hjälppersonal med män utsatta för våld i nära relationer?

Hur upplever hjälppersonal arbetet med män utsatta för våld i nära relationer?

METOD

Urval

Populationen utgjordes av personal och volontärer på hjälplinjer och kriscenter i USA. Urvalskriterier var att intervjupersonerna själva skulle anse sig ha erfarenhet av att hjälpa heterosexuella män utsatta för våld i nära relationer, i vuxen ålder, samt att de arbetade i direkt kontakt med männen, det vill säga via antingen telefon, e-post eller ansikte mot ansikte.

För de första intervjupersonerna gjordes ett målinriktat urval för att välja intervjupersoner som hade mycket erfarenhet, besatt stor kunskap och hade mycket att berätta om området (Polit & Beck, 2008). Till hjälporganisationer, som på sin hemsida uppgav att de arbetar med offer för VNR oavsett kön, ålder och sexuell läggning, skickades officiella förfrågningar ut via e-post i enlighet med Polit och Beck (2008). Förfrågningarna innehöll även en sammanfattning av studiens struktur och innehåll, skriftlig överenskommelse för påskrift och mer specifik information till intervjupersonerna angående intervjun (se bilagorna II-V). Efter vidare e-post kontakt bokades tid och datum för intervju. De hjälporganisationer som inte svarade på det ursprungliga e-post meddelandet kontaktades via telefon, varefter samma procedur med information och tidbokning som ovan genomfördes.

Resterande intervjupersoner valdes efter rekommendationer från de tidigare intervjuade, det vill säga så kallat "snöbollsurval" (Polit & Beck, 2008).

Datainsamling

Semistrukturerade intervjuer genomfördes, vilket innebär att en i förväg skriven intervjuguide användes som innehöll frågor vi ville beröra (se bilaga VI). Frågorna behövde inte nödvändigtvis komma i någon specifik ordning och intervjuguiden innehöll även förslag på följdfrågor och penetrerande frågor för att få mer detaljerad information. Semistrukturerade intervjuer valdes för att hålla en bra balans mellan flexibilitet och struktur, därmed få data av god kvalitet (Gillham, 2008; Polit & Beck, 2008). Intervjuerna spelades in med en diktafon som låg synlig mitt på bordet.

Sju intervjuer genomfördes inklusive två pilotintervjuer. Pilotintervjuerna bedömdes vara innehållsrika och inkluderades därmed i studien. En av intervjuerna exkluderades på grund av att intervjupersonens erfarenheter inte hörde samman med studiens syfte. Ena hälften utav intervjuerna genomfördes ansikte mot ansikte och den andra hälften genomfördes via högtalartelefon. Sammanlagt sex intervjuer inkluderades i studien. Intervjuerna var mellan 40 och 90 minuter långa.

Bearbetning av data

Snarast efter avslutad intervju lyssnades inspelningen av för att kontrollera ljudkvaliteten och att allt innehåll fanns inspelat. Med intervjun färsk i minnet rekonstruerades otydliga eller saknade partier. För att utveckla intervjumetodiken till efterföljande intervjuer, under studiens gång, lyssnade vi även på intervjustilen på den som intervjuade så objektivt och självkritiskt som möjligt. Vi transkriberade tre intervjuer vardera, och kontrolllyssnade sedan varandras transkriberingar för att inte missa eller misstolka några ord. Intervjuerna transkriberades ordagrant utan punkter och utan stora bokstäver. Vem som sa vad markerades ut i transkriberingen (Polit & Beck, 2008).

Analysen av data genomfördes med metoden kvalitativ innehållsanalys med en induktiv ansats, vilket innebär att texten analyserades utan förutsättningar och utan på förhand uppgjorda teman. Det används ofta vid analys av texter baserade på vad människor berättar om sina egna upplevelser om ett ämne (Graneheim & Lundman, 2004; Lundman & Graneheim, 2008; Polit & Beck, 2008).

Ur den transkriberade intervjun identifierades meningsenheter individuellt, resten av analysprocessen genomfördes tillsammans. Meningsenheterna var meningsbärande delar av texten som hörde ihop genom sitt innehåll och sammanhang samt bestod av ord, meningar eller stycken (Graneheim & Lundman, 2004; Lundman & Graneheim, 2008). Därefter diskuterades hur vi tolkat meningsenheten även dess vikt och relevans i förhållande till studiens syfte. Vid meningsskiljaktigheter diskuterade och resonerade vi oss fram till en överenskommelse.

Där behov fanns kondenserades meningsenheterna så att de blev kortare och mer lätthanterliga. Därefter abstraherades innehållet i dem, vilket innebär att innehållet lyftes till en högre logisk nivå. Meningsenheterna skrevs ut på färgat papper beroende på vilken intervju de kom ifrån och försågs med koder, vilket var en etikett som kort beskrev dess innehåll. Efter diskuterande och reflekterande sattes koderna ihop i underkategorier med andra koder med liknande innehåll. Kategorier skapades genom att underkategorier som hade liknande innehåll sattes ihop. Till sist identifierades övergripande teman innehållande kategorier som kopplades samman genom sin underliggande mening, likt en röd tråd. För exempel på analysen, se bilaga VII (Graneheim & Lundman, 2004; Lundman & Graneheim, 2008). Vi valde att behålla meningsenheterna i det språk intervjuerna genomfördes i, det vill säga engelska.

Trovärdighet, tillförlitlighet och överförbarhet

Vi har strävat efter att presentera en varierande mängd data. Att intervjupersonerna var av olika ålder och kön med skilda erfarenheter kunde öka möjligheten till att belysa ämnet från olika håll, vilket också kunde öka trovärdigheten. Att påverka vår studies tillförlitlighet och överförbarhet, det vill säga hur användbart vårt resultat var, hade också betydelse för trovärdigheten. Vi skulle kunna ge förslag på grupper som resultatet kunde överföras till, ändå är det läsaren som avgör överförbarheten. Vi har försökt underlätta för läsaren genom att noggrant beskriva hur urval, intervjupersoner, datainsamling och analysarbetet gått till (Graneheim & Lundman, 2004; Lundman & Graneheim, 2008).

Forskningsetiska överväganden

Individer som valt att delta i en studie ska enligt Vetenskapsrådet (2011) skyddas från skada och kränkning, vilket är ett tecken på att kvalitativt god forskning har genomförts.

Den här studien har inte genomgått prövning i en etisk kommitté eller nämnd. De överväganden som gjordes var dock följande:

Ämnesval

Personal och volontärer som behandlade män som upplevt våld i nära relationer intervjuades. Om de utsatta männen hade intervjuats om sina upplevelser av att vara utsatta för våld skulle situationen kunna ta en oväntad vändning och intervjupersonen bli traumatiserad på nytt. Då vi inte var legitimerade sjuksköterskor och saknade ett forskningslag, bestående av till exempel kurator, ansåg vi att det vore oetiskt av oss att intervjua männen. Därmed undveks också en situation där ett val behövde göras rörande att fortsätta samtalen i en mer terapeutisk anda eller att avstå från all form av ingripande (Kvale & Brinkmann, 2009).

Datainsamling

Ett informerat samtycke gavs av intervjupersonerna efter att de skriftligen blev meddelade om studiens allmänna syfte och att det var helt frivilligt att delta. Muntlig information gavs om att frågor om studien eller intervjun som uppkom efteråt gärna besvarades via e-post eller telefon. De kunde också under hela studiens gång välja att avsluta sitt deltagande, då forskningsintervjuns intimitet kunde fåt intervjupersonerna att avslöja mer än de tänkt eller velat (Kvale & Brinkmann, 2009; Vetenskapsrådet, 2011). Intervjupersonernas rätt att dra sig ur studien strider dock mot regelverket om arkivering och bevarandet av forskningsmaterial även emot etikprövningslagens regler om återkallande av samtycke (Vetenskapsrådet, 2011). I och med att studien, som tidigare nämnts, inte granskades av en etisk nämnd och för att ta hänsyn till den intimitet som kan uppstå i intervjusammanhanget valde vi ändå att låta intervjupersonerna ha möjlighet att avbryta sitt deltagande i studien.

Bearbetning av data

Skriftlig och muntlig information gavs före intervjuerna om vilka personer som i ett senare skede kom att få tillgång till materialet under arbetets gång samt den färdiga uppsatsen. Muntlig information gavs att ifall uppsatsen skulle användas på annat vis än tidigare omnämnts skulle intervjupersonerna meddelas. Efter uppsatsens slutgiltiga godkännande kasserades det transkriberade materialet och tillhörande ljudfiler (Kvale & Brinkmann, 2009).

Intervjuerna var och är konfidentiella. Information, som framkom under studiens gång, som kunde användas för att identifiera intervjupersonen ändrades eller togs bort. Respekt visades för intervjupersonernas integritet (Kvale & Brinkmann, 2009; Vetenskapsrådet, 2011).

Vår studie var liten med endast sex intervjuer där en del intervjupersoner hade rekommenderat andra intervjupersoner. För att minska risken för att de skulle kunna identifieras valde vi att inte presentera citaten med olika färger eller nummer i resultatet. Vi ansåg att en presentation av färgkodningen kunde leda till att intervjupersonerna kunde koppla samman citat och därmed identifiera andra intervjupersoner

RESULTAT

Av de sex intervjupersoner (härefter kallade hjälppersonal) som inkluderades i analysen var fyra volontärer och två var anställd personal på olika hjälporganisationer i USA. Fem av hjälppersonalen var kvinnor och en man. Tre hjälppersonal arbetade på en hjälplinje, en arbetade med samtalsgrupper för män och två arbetade på traditionella kriscenter. Hälften av hjälppersonalen arbetade för lokala organisationer medan andra hälften arbetade nationellt.

Hjälppersonalens erfarenhet av att arbeta med män som utsatts för våld i nära relationer sträckte sig mellan 1-15 år. Deras utbildning varierade från "high school"-utbildning till masters examen inom skilda områden som i bland annat social arbete och sociologi. Alla förutom en av de hjälporganisationer hjälppersonalen arbetade för hade en obligatorisk intern utbildning på mellan 30 och 40 timmar.

Andelen hjälpsökande män i de olika organisationerna hjälppersonalen arbetade för skiljde sig åt. I den organisation som hade lägst andel män utgjorde de manliga hjälpsökande ungefär tio procent, medan i den organisation där män utgjorde störst andel av de hjälpsökande var två tredjedelar män och en tredjedel kvinnor som oftast var närstående till män som utsatts för våld i nära relationer.

Tre övergripande teman, sammanlagt bestående av nio kategorier, identifierades: "de upplevelser hjälppersonalen sekundärt kom i kontakt med"; "hur hjälppersonalen arbetade med män utsatta för våld i nära relationer" samt "hjelppersonalens känslor, tankar och upplevelser".

Tema 1 – De upplevelser hjälppersonalen sekundärt kom i kontakt med

I sitt arbete med män utsatta för VNR mötte hjälppersonalen män som hade upplevt olika typer av våld, reagerade olika och hanterade våldsupplevelsen på varierande sätt. Alla sex intervjuade hjälppersonal talade om vilken typ av upplevelser de själva sekundärt kommit i kontakt med.

Våldet mot männen

De män som hjälppersonalen kom i kontakt med upplevde olika typer av våld. Ofta var det olika typer av ickefysiskt våld som emotionellt och verbalt våld. Hjälppersonalen upplevde att många av männens våldsutövare försökte kontrollera, minimera och isolera männen genom att till exempel kalla dem fula namn, säga att de var galna och inbillade sig saker. Hjälppersonalen mötte även män som blivit förföljda och utsatta för ekonomiskt våld, vilket kunde innebära att de var tvugna att ge hela sin lön till sin partner.

we've had a situation that's quite common the guys don't even realize that this is abuse we've had so many men say "my wife has come to my work driven back to our house and timed it now she know it takes me exactly seventeen minutes to get home from work"

En speciell typ av ickefysiskt våld som framkom att männen utsatts för var falska anklagelser. Där den som var utsatt för våldet falskt blev anklagad för att vara våldsutövare.

the false allegations it's a very big issue in terms of relating to their children and keeping parental rights I don't get that with the female callers ever

Några av hjälppersonalen hade kommit i kontakt med män som blivit utsatta för olika typer av fysiskt våld. Andra hjälppersonal upplevde att män oftast inte blev utsatta för fysiskt våld från deras kvinnliga partners, samt om de blev utsatta för det var det i mindre allvarlig grad eller i självförsvar från kvinnornas sida. Hjälppersonalen upplevde också att det fysiska våldet ofta hörde ihop med andra typer av våld.

different types of physical violence like throwing things and smashing things but the physical violence is less severe and less lethal for men

De upplevde också att männen mötte olika typer av våld i olika stor utsträckning. De vanligaste typerna av våld var emotionellt, verbalt, användning av barnen, ekonomiskt samt andra kontrollerande beteenden.

manipulation where spouses and partners are being told that if they do not do what their spouse or partner wants them to do then either financially or very often involving the children they will either file false allegations or threatening to take the children away from them and not let them have access again I hear that constantly from our callers

Hjälppersonalen upplevde att för de män som hade barn påverkade barnen ofta männens beslut angående att stanna kvar hos eller lämna sin partner. Om männen ville behålla vårdnaden av barnen, till exempel i en vårdnadstvist eller efter att ha fått falska anklagelser mot sig, var de ibland tvungna att gå igenom utbildningar eller vara med i samtalsgrupper som inte riktade sig till offer för våld i nära relationer utan till våldsutövare.

you know they had him if he wanted to keep his child he had to sit through a group with a bunch of guys that were abusers

Vissa mäns partners var enbart våldsamma mot männen medan andra partners även var våldsamma mot barnen. Männen var också rädda för att barnen skulle skadas om de inte gjorde som deras partner begärde.

a lot of guys don't want to take the kids because they feel [sigh] we're a mother society we're all about mom and kids being together and they feel they do not want to deprave the kids of the mom even though the mom is bad to them they feel like well she's not bad to the child

Av de intervjuade som arbetade med enbart män utsatta för VNR, eller med män utsatta för VNR som huvudsaklig målgrupp, nämnde nästan alla ett begrepp som de kallade ”judicial abuse”.

dealing with a system who basically goes from domestic abuse to judicial abuse which when you get into that there's almost no hope because you'll have to go before the judges they're typically elected by people who believe that males can not be victims of domestic violence judges always ignore the men's request for help

Hjälppersonalen upplevde att männen fastnade i ett orättvist rättssystem där lagar tolkades till fördel för den kvinnliga våldsutövaren i relationen. De upplevde också att rättsväsendet agerade diskriminerande på kön och att män utsatta för VNR i de flesta fall blev negativt

diskriminerade. Hjälppersonalen menade att även när polis och domare ville agera rättvist för männen kunde de arresteras männen eller döma negativt mot dem i rätten för att få behålla sina jobb. Hjälppersonalen berättade också att i vissa fall kunde polisen se att mannen blev utsatt för våld men verkade antingen inte bry sig eller inte kunna göra något åt saken.

if the police are called and it's a domestic disturbance in some communities they have laws that somebody has to be arrested a lot of times they will see you know who is the largest threat here if we were to leave in based on body size they will say the male victim

Den hjälppersonal som hade erfarenhet av att arbeta med både män och kvinnor utsatta för VNR upplevde att det var skillnad mellan könen. De som arbetade på traditionella kriscenter upplevde att även om män kunde vara utsatta för VNR var kvinnor det i större utsträckning och de upplevde att män oftare var våldsutövare. De menade också att det våld män upplevde kunde vara en reaktion på hur de själva betett sig.

I think that when we talk about the fact that yes men can be victims of domestic violence we have to just acknowledge that they are far away more likely to be perpetrators it doesn't mean it doesn't happen but we also have to be aware of that

De hjälppersonal som arbetade med majoriteten män upplevde att kvinnor i större utsträckning var villiga att prata om att de utsatts för våld. Kvinnor uppgavs också oftare rapportera att de utsatts för fysiskt våld. Vissa hjälppersonal upplevde att det våld män utsattes för inte var lika hemskt som det våld kvinnor utsattes för. Hjälppersonalen hävdade att det inte betydde att kvinnor var de enda som blev utsatta för våld. Hjälppersonalen upplevde att kvinnor som utövade våld mot män i nära relationer inte var hindrade av att de var fysiskt mindre och svagare. Till skillnad från VNR där kvinnan var utsatt och mannen våldsutövare upplevde hjälppersonalen att det inte fanns tillräckligt med kunskap i samhället om VNR där en heterosexuell man var utsatt.

being run over stabbed woken up in the middle of the night with somebody sitting on you with a knife in their hand because women can equal out the strength you know and by catching them of guard and using weapons

Männens reaktion på våldet

De män som hjälppersonalen kom i kontakt med kände och upplevde olika typer av känslor. En del av de män som blivit utsatta för VNR, som hjälppersonalen kom i kontakt med, upplevde rädsla på olika sätt. Det kunde vara rädsla för att gå och lägga sig och sova, att gå till rätten med bristande kunskaper i engelska och inte göra sig förstådd, att försvara sig eller för vad de skulle begå självmord framtiden.

they are frightened a lot of times too to do anything because their stature many times is larger than the females they don't want to do anything the female can throw something at them they can threaten them they are afraid to react at all because of how that would be interpreted sometimes they're even afraid to protect themselves

Vissa hjälppersonal menade att män överlag inte uttryckte rädsla för att de inte ville erkänna att de var rädda samt att de överlag inte var lika rädda när de blev utsatta för VNR som till exempel kvinnor var.

men don't wanna admit I've never met a man ever who was ever as terrified as the hundreds of women I met who's been terrified over the years it's not a presenting emotion for them

En annan känsla hjälppersonalen talade om att de kunde möta var ilska. Hjälppersonalen menade att ilska var en känsla som inte var socialt accepterat för männen att ha. De nämnde att männen bland annat kunde bli arga på den situation de befann sig i eller på landets hela hjälp- och rättssystem. Hjälppersonalen upplevde sällan att männen var arga medan de blev utsatta för våld, det var snarare en känsla som kom i efterhand.

Männen upplevde hopplöshet och hjälplöshet över sin situation samt i mötet med hjälp- och rättssystemet.

you keep talking and nobody's listening you can scream as loud as you'd want 'cause nobody's gonna hear it

Utöver tidigare nämnda känslor meddelade hjälppersonalen att de män de mötte upplevde förvirring, frustration och desperation. Männen var förkrossade och förstod inte vad det var som hände dem eller vad de skulle göra åt situationen. Många män uppgavs vara lågmälda när de talade med hjälppersonalen. Det meddelades att de kunde vara generade över sin situation, känna sig bedövade eller förneka den situation de befann sig i.

you can hear the desperation in their voices or the bewilderment

Trots den situation männen befann sig i upplevde hjälppersonalen att många av männen fortfarande älskade sina partners.

a lot of the male callers that I get actually still love their spouses and partners a lot even when they want to leave them and never have any further relations with them they still usually care about them and don't want them hurt they just want to be out of the situation and protect their children if they have any

En del av de män som sökte sig till hjälppersonalen hade svårt att sova på grund av sina känslor och problem. Det framkom att många av männen hade hemska mardrömmar och mardrömmar om att de tog självmord.

the worst thing is your feelings and the problems you can deal with them during the day you can keep your mind of at some degree but it comes back to haunt you at two o'clock in the morning

Männens hantering av våldet

I sitt arbete med män utsatta för VRN mötte hjälppersonalen män som hanterade våldet på olika sätt. För att söka hjälp och kunna tala om sin situation behövde männen känna någon form av trygghet och säkerhet, meddelade hjälppersonalen. De män som sökt hjälp många gånger hade svårt med tillit och förtroende. På grund av den situation de befann sig i och tidigare erfarenheter av att till exempel söka hjälp från rättssystemet hade männen tappat tilliten.

victims are coming from a place of being victimized they already have some issues with self-confidence and self-esteem so their outlook for any professionals helping them is not great

Hjälppersonalen upplevde att det var svårt för männen att söka hjälp, då det tog tid för männen att öppna upp och tala om våldet både till omgivningen samt till den personal de till slut sökte hjälp hos. För att få männen mer bekväma med att tala och öppna upp sig strävade hjälppersonalen efter att männen skulle få förtroende för dem.

it's all about building trust because what happens when you're a victim of domestic violence the first thing you lose is trust

Hjälppersonalen upplevde att vissa män fick stöd från sina närstående. Andra män saknade stöd och förståelse från sina närstående och kunde till och med bli hånade av dem. Hjälppersonalen upplevde även att männen försökte hålla problemen inom familjen och lät bli att involvera andra.

some men have the support of their family and I know that simply because I get calls from family members and or friends saying my friend or my brother or my uncle's being abused

Det sätt som männen hanterade våldet på kunde ibland verka ologiskt. Hjälppersonalen mötte män som försökte handskas med våldet på olika sätt. Hjälppersonalen upplevde att vissa offer tog till droger och alkohol för att orka med sin situation och att andra valde att se på situationen med rosafärgade glasögon både under och efter att de lämnat relationen.

sometimes what a victim does may not make sense to you but that's how they know how to keep themselves safe

En stor del av processen att få hjälp att hantera ett våldsamt förhållande, eller att ta sig ur det, meddelades ske hos männen själva. Många gånger var just att ta kontakt med en hjälporganisation en barriär de själva behövde ta sig förbi.

I think it [calling us] opens the door to what ever step they take after which makes it a little bit easier because they got over that psychological barrier of "do I do this should I do this can I do this" they start to maybe believe in themselves a little more that "if I could do that then maybe other things are possible too"

Tema 2 – Hur hjälppersonalen arbetade med män utsatta för våld i nära relationer

Hjälppersonalen arbetade med män utsatta för VNR på varierande sätt beroende på vilken hjälporganisation de arbetade för.

Förhållningssätt till män utsatta för våld i nära relationer

I hjälppersonalens arbete tillsammans med män utsatta för VNR ingick att de visade ett gott förhållningssätt till männen. Hjälppersonalen försökte att visa och kommunicera mycket respekt under samtals gång. De försökte sätta sig in i männens situation för att förstå vad männen upplevde. Hjälppersonalen berättade även att allt som sades var konfidentiellt. De omvandlade sina egna känslor till nytta, så att männen inte färgades av eventuella negativa känslor. De försökte att inte förmedla de negativa känslorna till männen utan försökte istället förmedla hopp, förståelse, tålamod och empati.

it is sad but that sadness or that feeling can be turned into ways of trying to help them in terms of providing that ear of support

I bemötandet var det viktigt att lyssna utan förutfattade meningar, menade hjälppersonalen, att verkligen lyssna till vad männen sade. Det uppgavs också vara av stor vikt att visa männen att hjälppersonalen fanns där för dem. Vissa var väldigt franka i bemötandet och ”kelade” inte med männen. Genom att inte vara dömande i sitt bemötande skapades förtroende.

we want them to trust us so they'll open up to us and we're non-judgmental if some guy wants to go back to his abuser or he's still with her we don't tell them "what are you doing you gotta get out" we don't do that that's totally up to the person

Hjälppersonalen försökte få männen att prata om sina känslor, till exempel nämna känslor som de antingen kunde relatera till eller inte även genom att normalisera deras känslor runt våldet. Hjälppersonal bemötte känslor genom att de exempelvis erbjöd deltagarna i en stödgrupp att de när som helst kunde ställa sig upp och berätta sin historia.

I would normalize their feelings because there is no cookie-cutter response to abuse so what ever it is that they are feeling is normal and that's fine

Även om alla människor utsatta för VNR uppgavs vara olika med skilda erfarenheter bemötte ändå vissa av hjälppersonalen utsatta män på samma sätt som utsatta kvinnor. Till exempel fanns det hjälppersonal som tog bort ordet manliga från ”manliga offer”, just för att visa att alla kunde vara offer.

we know this is an issue that affects everyone no one is immune from this so every gender experiences it [domestic violence]

De flesta utav hjälppersonalen använde sig av könsneutrala metoder i sitt bemötande. En del hjälppersonal hävdade att en kursplan för kvinnliga stödgrupper var anpassningsbar till män. Över ett antal år reviderade andra hjälppersonal en kvinnlig utbildningsmanual, då de menade att den nu skulle passa bättre in på män.

one of the support groups that I teach for women [...] the curriculum that I use for that I think could be applied for anyone [...] teaching him that same type of information and materials but he loved it and I didn't tell him it was written for women

Att tro på den som sökte hjälp var en stor del för att kunna hjälpa. Det berättades att hela historien inte behövdes för att hjälpa. Att prata om det som hänt kunde vara re-traumatiserande eller smärtsamt och det ville hjälppersonalen inte utsätta männen för. Hjälppersonalen menade att om de var tålmodiga, lät männen guida konversationen och inte frågade om vad som hänt hjälptes männen att möta sina behov i nuläget.

our job is not to talk about exactly what happened we don't need to know specifics of what happened we just want to know how to help right now and how to help you meet your needs

De flesta av hjälppersonalen använde sig av empowerment modellen (se bilaga I) och poängterade vikten av att förstärka männen. Alla insatser som gjordes var baserade på vad de hjälpsökande önskade. Bland annat utbildades de inom våldets dynamik och deras alternativ och hjälppersonalen stöttade dem i deras beslut. Användandet av empowerment beskrevs också som ett sätt att få de utsatta männen att prata och öppna upp sig vad det gäller deras känslor runt våldet.

many times the male victims don't feel they can do that [open up] so that alone is empowering in a sense that they feel that their intuitions their feelings are valid that they have a right to feel this way and that they are not imagining things

Hjälppersonalen tvingade inte männen till någonting, de ville inte vara ännu en person som talade om för honom vad han skulle göra. De ville att männen skulle göra egna val och fatta egna beslut. Vissa av hjälppersonalen lät männen självläka istället för att ge dem olika övningar.

we try to put the decision into the victims hands we don't make decisions for them we let them know that they are the ones that need to take control of their life again and that we're not there to do that for them

Vissa av hjälppersonalen tänkte på att lyssna aktivt genom att undvika distraktioner, avbrott och att själva försäkra sig om att inte avbryta. Till exempel genom att vara specifik och beskrivande, att ge feedback omedelbart vid rätt tillfälle och att undvika lusten att svara med ett råd eller en åsikt. Vikten att verkligen lyssna på männen poängterades.

being an active listener and really hearing what he's saying and asking for

En modell som främst de traditionella kriscentren använde sig utav var den så kallade "Power and Control Wheel" (se bilaga I; VIII). De traditionella kriscentren ansåg att den var ett användbart verktyg, då den tog upp diverse typer av våld som till exempel: hot och emotionellt våld; isolation; minimering; förnekelse; användande av barnen; manligt privilegium och ekonomiskt våld. Modellen var baserad på mäns våld mot kvinnor. Vissa av hjälppersonalen ansåg att modellen inte var könsneutral medan andra ansåg att den var det. En del ansåg också att modellen var inaktuell.

[...] we do show that [the power and control wheel] in our training but it's a little outdated [...] because there is so many different types of abuse

Arbete tillsammans med män utsatta för våld i nära relationer

Beroende på vad männens behov var och vad de efterfrågade erbjöds tjänster och stöd från hjälppersonalen. De tjänster som efterfrågades och erbjöds kunde sträcka sig från grundläggande behov så som skyddsboende, mat och kläder till mer omfattande behov som till exempel rättsligt förespråkande och/eller stöd samt emotionellt stöd. Hjälppersonalen gav också råd och information samt att de hänvisade männen vidare till andra.

we are really set up to help victims with any type of barrier they face so anything that's keeping them from living a life free of violence

Hjälppersonalen menade att männen saknade och efterfrågade vissa typer av tjänster. Till exempel skyddsboenden och rådgivningscenter, juridiska råd och hjälp, stöd och

information, hjälp till coping och nätverkande. Något som männen även efterfrågade var råd vid falska anklagelser och hur de skulle reagera på rätt sätt.

they are looking for resources sometimes they're looking for legal suggestions at terms of who to contact whether it's an attorney or a courthouse in terms of how to file a restraining order or a protection order or for child custody intervention

Hjälppersonalen upplevde att männen, trots att de önskade det, inte kände sig hörda. Många ville prata och berätta sin historia, medan en del av dem inte var redo för förändring. Hjälppersonalen menade att en stor del av männen önskade hjälplinjer för att få någon att tala med.

this [people telling their stories] happens every meeting at least one to sometimes ten people wanna stand up there's a lot of meetings that's supposed to be an hour and a half to two hours sometimes they've gone to four hours it depends on how much people wanna talk

Hjälppersonalen erbjöd direkta tjänster som till exempel veckoliga möten och workshop för depression. Tidigare har det även erbjudits en virtuell stödgrupp där männen kunde mötas via videokonferenser. En hjälppersonal meddelade att det fanns skyddsboende vid behov, dock väldigt lokalt och endast för boende i området. Hjälppersonalen hjälpte männen rent praktiskt genom att till exempel skriva brev till rätten och rollspela med dem. En del hjälppersonal delade även ut böcker i undervisande syfte.

we have a by weekly meeting in the church center there can be anywhere from six to sixteen people there

Vissa av hjälppersonalen informerade om att våldet inte var männens fel och att majoriteten av de som sökte hjälp hos dem var män. Hjälppersonalen informerade också om att hjälporganisationen inte lovar någonting, förutom en plats där männen kan få prata och bli hörda.

I just let them know that over eighty percent of the calls I receive are from male victims they are not alone

Hjälppersonalen utbildade männen om de olika våldstyperna och informerade om vilka resurser som erbjöds. De gick igenom betydelsen av att vara utsatt för VNR och pratade också om att inte självmedicinera med droger och alkohol. Hjälppersonalen förvarnade även männen för akuta situationer.

when it comes to you need to move fast to protect your butt I'd just tell them what I've heard before the experiences of other people "this may come down the pike on you I just want you to be forewarned" and hope that that would be enough to get them moving

Hjälppersonalen var noga med att informera och poängtera att de inte var juridiska eller psykiatriska representanter och därmed inte var auktoriserade att ge sådana råd.

we don't offer legal advice [or] mental health advice because we are not either this is just the experiences of others who have been there that we are sharing with you so we are careful that they know that

För att få männen att känna sig bättre till mods berättade en del hjälppersonal hur stor andel av de hjälpsökande som var män. Vissa bidrog med personliga erfarenheter för att hjälpa männen känna att de inte var ensamma. Hjälppersonalen förmedlade också att männen inte orsakat våldet själva och att de inte gjort något fel. De berättade också att ingen borde känna så här, vare sig de var män eller kvinnor, och att ingen förtjänade det. Hjälppersonalen lät dem veta att de var män, då det uppgavs att de flesta männen kände just att de inte längre var män.

[...] help them feel like they're not alone it's not their fault and yes they're still a man

Hjälppersonalen hjälpte männen att utforska alternativ, föreslog tillgängliga åtgärder och gav tips på hur männen kunde ta hand om sig själva. De hjälpte även med strategier vid till exempel depression och pratade om hur tidigare val påverkat dem. Beroende på om männen stannade eller lämnade det våldsamma förhållandet erbjöds de alternativ till att göra det säkert. Det kunde leda till att de kände att de klarade av situationen de befann sig i.

we do safety planning with them if they're in the situation we talk about what if you have to leave in a hurry what's the most important papers can you get copies can you make copies of keys do you know what credit cards you have you know all that a couples days wears of cloths in bag and leave it with a friend all those safety planning kind of things so if they had to leave in the middle of the night they'd have plan cause' people don't think about that when they're in the thick of it

Männen blev rekommenderade att dokumentera i förebyggande syfte om det fanns ett säkert ställe att utföra och förvara den. Männen kunde till exempel föra dagbok över våldet, i vilka situationer det uppstod, om några skador inträffade och vilka vänner de berättade för. Sådan dokumentation kunde vara till stor nytta som juridiskt bevismaterial. Alla hade dock inte den friheten att kunna dokumentera i förebyggande syfte.

[...] that way if there are false allegations or there is a situation they have to get to court to prove their case that they gave that as supportive evidence

Hjälppersonalen försökte att ge männen copingfärdigheter för att klara av situationen de befann sig i. Männen fick hjälp att frigöra sina känslor på ett hälsosamt sätt så att de inte skadade sig själva eller andra i sin närhet. En del hjälppersonal gick igenom hur hälsosamma förhållanden ser ut och hjälpte männen att se mönster i tidigare ohälsosamma förhållanden.

[...] things that had happen in his life that had contributed to his ideas on relationships and how he should be in relationships and the boundaries that he has

I akuta situationer blev männen hänvisade till larmtjänsten. I mindre akuta situationer blev de rekommenderade att kontakta en advokat, då våldet på så sätt kunde dokumenteras i förväg. Hjälppersonalen hänvisade männen till lokala resurser, som de visste var vänliga

mot män utsatta för VNR. En del hjälppersonal hänvisade männen till härbärgen om det inte fanns något skyddsboende i området som tog emot män.

another thing we do do and that's to refer them to other people that we know will be male victim friendly if we know there is somebody male victim friendly an attorney or a shelter or any counselor

Arbete runt män utsatta för våld i nära relationer

Hjälppersonalen arbetade också administrativt runt omkring männen för att kunna hjälpa dem på bästa sätt. De flesta hjälporganisationerna kontaktade inte män utsatta för VNR, då de arbetade under empowerment modellen (se bilaga I). Det uppgavs till och med vara farligt.

it may not be safe for us to reach out to victims it could put them at risk unless they were to contact us

En del hjälppersonal letade efter resurser som hjälpte män utsatta för VNR och inte resurser som hjälpte män som utövar VNR. De hade en bra resursdatabas inom organisationen med många resurser i olika områden, nästan för varje stat och även lokalt i de staterna. De hade också utarbetat en mans-inriktad resursguide. Utöver det gjordes även kompletterande internetsökningar.

we do have a resource guide that's already been put together that is geared towards men and it's by state and it shows different resources within each state that provides services to male victims

Vissa av hjälppersonalen kontrollerade resurserna de hänvisade till, för att undvika att männen skulle få luren i örat eller bli hänvisade vidare till workshop för våldssamma män. Männen blev också tillfrågade om bemötandet från andra center inom området.

we try to discriminate very much about which resources we send our callers to so that we vetted them for in terms of we don't want to send a male caller to just any agency a lot of domestic violence shelters in some communities are not receptive to male victims

Traditionella kriscenter samarbetade vanligtvis med polis, brottsbekämpning och tingshus, rådgivningscenter och kuratorer inom mentalvård, sjukvårdspersonal, vårdpersonal och barnomsorg. Icke-traditionella kriscenter samarbetade också med polisen och vissa av dem använde sig utav alternativa rättsliga förespråkare.

we bring this gentleman in to help us he'll go to court for a fee but he works so cheap so everybody can afford him this is kinda' his calling in life it makes him feel good

En del hjälppersonal samarbetade och knöt kontakter med andra organisationer för att bygga partnerskap. Heterosexuella mäns bästa bundsförvanter uppgavs vara organisationer som vänder sig till homo-bi-transsexuella människor.

our male victims biggest ally is actually the alternative lifestyle people gay lesbian transsexual they've been fighting for protection for many many years

Utav de hjälporganisationer som träffades och hade fysiska möten var det vissa som inte hade en egen lokal. Detta var också medvetet då de menade att männen skulle ha en neutral mötesplats dit de kunde komma helt öppet. En plats dit de kunde gå utan att väcka misstanke hos sin våldsutövare, som kyrkan till exempel. Hjälppersonalen meddelade att de ville mötas på en neutral plats där det inte fanns tillgång till alkohol, då de ville att de som sökte hjälp skulle vara nyktra.

if he says I'm going to the church to talk to the people at the church they don't question it so there's a lot logic group at the church

I sin kontakt med män utsatta för VNR försökte hjälppersonalen först skaffa en uppfattning om läget och samlade så mycket information de kunde. På det viset kunde hjälppersonalen hjälpa männen med det som var mest nödvändigt just nu.

we ask them what they are looking for and what is happening in their life

För att identifiera vem som var våldsutövare i en relation försökte hjälppersonalen ta reda på vem som var den kontrollerande personen. Till exempel i en hjälporganisation blev männen intervjuade av terapeuter som ett led i att försäkra sig om att våldsutövare inte utnyttjar hjälp- och rättssystemet, så kallade falska offer. Något som uppgavs ske väldigt sällan. Det förklarades att våldsutövare inte utövade våld mot andra utan riktade våldet mot sin partner. Vissa hjälporganisationer uppmanade dock till vaksamhet vad det gällde falska offer. De varnade också för reaktionsvåld, till exempel att mannen kunde ha rivmärken i ansiktet men kvinnan kunde också ha stryplingsmärken på halsen. Det uppgavs vara en av anledningarna till att vissa traditionella kriscenter arbetade försiktigare med män. Det uppgavs också vara svårt att utröna våldsutövare i förhållanden där båda parter var lika våldsamma.

we know that abuse is defined as a pattern of coercive and controlling behaviors, so who is the controlling person in the relationship basically that's what we are looking for

För att identifiera offret i förhållandet ställdes frågor som ifall detta hade hänt förut, hur meningsskiljaktigheter löstes, vem som bestämde och vem som hade sista ordet. Detta för att lista ut den kontrollerande personen. Hjälppersonalen letade efter tidigare händelser som kunde visa vems säkerhet som var hotad.

Hjälppersonalen upplevde att falska offer inte visade empati för sin så kallade våldsutövare, vilket skulle kunna vara svaret till hur man identifierade vem som var offer och vem som var våldsutövare.

one of the biggest things that a perpetrator will not show is empathy for his abuser a victim will say "it wasn't her fault" "she may have problem with her hormones" or "maybe I did something wrong" and he'll say "she's a good person but she has this problem" a perpetrator blames her for everything

All hjälppersonal som deltog i studien arbetade endast med offer för VNR. Vissa av dem arbetade både med kvinnor och män, några av dem endast med manliga offer för VNR. Skulle hjälppersonalen upptäcka att personen visade sig vara en våldsutövare skulle de skicka iväg henne/honom, med referenser till andra som skulle kunna hjälpa.

we will turn somebody away if we believe that he's a perpetrator or we'll offer them phone numbers and contacts with batterers groups

Hjälppersonalen menade att droger och alkohol var en del av bilden av VNR och att fokus låg på att eliminera våldet och att droger och alkohol ofta glömdes bort.

there is a lot of drugs alcohol and all that stuff in line with domestic violence it's a part of it so you have to fix that too you can't just take the violence out

Arbete med samhället

I hjälppersonalens arbete med män utsatta för VNR ingick arbete med andra grupper och professioner i samhället. Utöver att arbeta direkt med männen arbetade en del av hjälppersonalen preventivt med att upplysa och utbilda samhället om ämnet. Till exempel genom att gå ut i skolorna och utbilda eleverna hur de ska ingripa i olika våldssituationer. Förutom att själva åka ut till olika grupper och hålla föredrag och utbildningar, meddelade hjälppersonalen att de nådde ut till samhället med broschyrer om VNR där män var utsatta.

one of the biggest aspects to our group is not only the men and women that we counsel but it's also community outreach and education that's my job and honestly that's the heavy lifting trying to change the minds of society

Hjälppersonalen meddelade att de försökte nå ut till andra professioner i samhället, exempelvis polisen. En del hjälppersonal gjorde det mera försiktigt medan andra hjälppersonal använde sig av mer dramatiska metoder; se bilaga IX.

we do it very cautiously because we want their support ultimately we want them on our side and for the most part people are willing to listen sometimes it's like "oh I didn't know that" we're just trying to give them those little pieces of information and hope it seeps in

Det framkom att hjälppersonalen upplevde att det var svårt att arbeta med andra professioner och grupper i samhället som inte hade förståelse för männen.

I have to fight for them [professionals in the community] to understand that this is what victims are going through stop blaming them don't do this to them that's the most difficult part of my job when people are either ignorant or naive to what's really going on

Specifikt för de hjälppersonal som bara arbetade med män, eller med majoriteten män, var att de upplevde att det var svårt att arbeta med traditionella kriscenter eller kvinnogrupper.

Tema 3 – Hjälppersonalens känslor, tankar och upplevelser

Hur det var att arbeta med män utsatta för VNR påverkade hjälppersonalen på skilda sätt. Samhället och den bild samhället har på män utsatta för VNR påverkade hjälppersonalens arbete med männen.

Känslor, tankar och upplevelser av arbetet

En del av hjälppersonalen blev förvånade utav den höga andelen män som sökte hjälp hos dem. Vissa av dem ansåg sig också motarbetade av de traditionella kriscenter som, enligt

deras upplevelser, menade att män sällan sökte hjälp och ville därför inte erbjuda männen tjänster.

I would say that a good eighty percent are regarding a male victim that surprised me especially when you read these studies that say only fifteen or only seven percent are male victims

Namnet på en hjälporganisation visade sig ha stor betydelse för vem som sökte hjälp där. Hjälppersonalen som arbetade med majoriteten män upplevde att det var stor skillnad på vilka som sökte hjälp hos dem respektive de traditionella kriscentren. Genom att ändra namnet på en organisation visade det sig att antalet hjälpsökande ökade och målgruppen vidgades. Det meddelades också att fler människor kände sig välkomna till hjälporganisationen.

until the name was changed of our organization [...] ninety five percent of the callers were either a man or somebody about a man then when i put the word woman in now we get more women maybe about twenty percent but still it's mostly men calling but it's interesting what a name will do

Under intervjuerna framkom det att hjälppersonalen upplevde många olika känslor i sitt arbete med män utsatta för VNR. De största känslorna som uppkom var empati för de här männen och en känsla av drivenhet att hjälpa. Många män älskade fortfarande sina våldsutövare och vissa av hjälppersonalen fann det häpnadsväckande och att det var väldigt starkt av männen att de hade den ståndpunkten. En del hjälppersonal berättade att det kändes bra att hjälpa speciellt utsatta män och andra underprioriterade grupper som inte fick stöd av samhället eller sin familj. Angående hur arbetet fick hjälppersonalen själva att känna sig berättades bland annat att de ibland oroade sig för offren när de kom hem, att de kände sig ledsna över hur våldsutövare överlag kan behandla andra människor och nedstämnda över männens situation.

I definitely feel that the empathy and driven to make them feel yes you are a man

Det största problemet som de hjälporganisationer som arbetade med majoriteten män hade var finansiering, då de helt och hållet drevs av volontärer och donationer. Vissa av dem hade inte kunnat utföra några direkta tjänster på några år just på grund av finansieringen, vilket fick hjälppersonalen att känna sig väldigt begränsade och maktlösa. Hjälppersonalen tyckte att det var häpnadsväckande att männen ens sökte hjälp hos dem och att de värdesatte männens styrka att gå vidare och söka hjälp. En del hjälppersonal var förbluffade över männens förmåga att lita på dem och att de var överväldigande imponerade av männens styrka i sin situation. Det fanns hjälppersonal som upplevde det som en ära att finnas där för männen, lyssna på dem och att hjälpa dem att växa och själva upptäcka vad deras situation betyder i deras liv och erbjuda förslag till förändring ifall de vill ändra på sin situation.

it's really an honor to be able to be a source for them

De flesta av hjälppersonalen upplevde sitt jobb som väldigt givande, till exempel genom att öka männens självkänsla. En del hjälppersonal upplevde att det var inspirerande att tänka på att de hjälpt en person att få det bättre i sitt liv.

it's pretty exhilarating just to think that you've helped somebody moved out of a bad place and into a more healthier situation

I hjälppersonalens arbete ingick utmanande samtal, där de inte visste hur de skulle agera i vissa situationer. Det meddelades vara svårast när de precis börjat arbeta inom området, då deras självförtroende inte var särskilt högt. Det kunde också vara så att vissa män hade svårare att öppna upp sig och prata om sin situation.

it was very hard for me to talk to him because he would just break down and he wouldn't sob but his eyes would blow up and then he just went silent on me for a while so it took a while for him to open up

En del hjälppersonal berättade att de sällan påverkades av arbetet, de påpekade dock att det hade hänt att de tog med sig jobbet hem. För att klara av att arbeta inom det här området på längre sikt krävdes det av hjälppersonalen att de hade kunskap om sina egna barriärer och att de visste hur de skulle hantera dem. Till exempel att det inte var hjälppersonalens uppgift att rädda hela världen eller en individ.

in order to survive doing this long term you have to have really good boundaries

Det framkom under intervjuerna att det fanns ett gott stödsystem inom de flesta av hjälporganisationerna. Arbetskamraterna stöttade varandra genom till exempel telefon och e-post. Stödet från cheferna på de olika organisationerna var stort. Det berättades att cheferna alltid fanns där och lyssnade och gav råd i olika situationer. Vikten av att ha ett gott stödsystem genom hela organisationen poängterades.

I wasn't sure what one of the victims wife was going to do and what step I should take as in terms of intervention or just listening and I reached out to my director and she was able to help guide me about deciding what to do and it was really really helpful to have that [...] I had one of our new advocates that I had interviewed call me in the middle of the night and she reached out to me with a similar experience so it's a very good system and I think it's necessary

Hjälppersonalen berättade ofta att de trivdes med sitt arbete och därför var det för det mesta inte heller svårt.

I am a rescuer by nature so it is perfect for me when I can take somebody from point A which is in an abusive relationship and help them remove themselves and the children if that's the case

Vissa av hjälppersonalen hade valt att arbeta med just män på grund av att de var en underprioriterad grupp. Hjälppersonalen menade också att män utsatta för VNR överlag blev illa behandlade. Det var också många av hjälppersonalen själva som öppet meddelade att de hade personlig erfarenhet av familje- och relationsvåld, de menade att den erfarenheten hjälpte dem i deras arbete med de utsatta männen. Det fanns också hjälppersonal som menade att arbetskamratens personliga erfarenhet också var dennes motivation.

being a victim of domestic violence and a victim of judicial abuse for much longer than five years I bring an inside into how it affects me

Utav de hjälppersonal som intervjuades fanns vissa som involverade sig personligen, utanför hjälporganisationen de arbetade för. Till exempel fanns det vissa som hade betalat hotell och mat för en man och ordnade kontakt med ett skyddsboende som tog emot män. Vissa av hjälppersonalen hade följt med till rätten och förespråkade män på sin fritid och hjälpt dem med ett skyddande beslut. Det var till och med någon av hjälppersonalen som hade haft sitt eget hem som skyddsboende åt flera män.

I've actually sheltered people in my home [...] I sheltered a father and two kids [...] they stayed with us nine months

Det fanns hjälppersonal som involverade sig personligen genom att prata med människor på gatan och frågade dem vad de visste om män som blivit utsatta för våld i nära relationer.

I'll talk to guys totally of the street it's pretty sad almost every man I've spoken to is either himself or one of his brothers or a male relative is going through this

Hjälppersonalen upplevde ofta mycket varierande dagar, ibland hade de mycket samtal med mera och ibland inte lika mycket. Till exempel under årets helgdagar var det inte lika många som sökte hjälp som under sommaren. Hjälppersonalen upplevde också att fler hade möjlighet att söka hjälp under dagtid än nattid.

I used to have a nighttime shift and would not get to many calls we discussed it and we believe a lot of people are home and they are not able to have the privacy to be able to call but during the daytime a lot of people are in their cars or at work and they are able to have that freedom to make that private call

Hjälppersonalen påpekade att vissa tjänster saknades och att de behövdes. De upplevde att det var svårt att få rättsliga förespråkare som var vänligt inställda till män utsatta för VNR. Transport till exempelvis ett skyddsboende meddelades vara ett stort problem och något som hjälppersonalen önskade skulle erbjudas i högre grad än i nuläget.

transportation that's key because it appears that lot of the programs aren't able to offer that

Hjälppersonalens framtidsförväntningar var bland annat att de önskade att män utsatta för VNR skulle ha fler alternativ och ha tillgång till lika många resurser som kvinnor har idag. Andra framtidsförväntningar var att hjälppersonalen hoppades kunna uppmärksamma samhället och göra dem medvetna om män som blivit utsatta för VNR, då de ansåg att ordet måste spridas.

I'm looking forward to maybe twenty years from now when more work is produced and the message's communicated to new generations and society that victims can be of any gender and age and demographic

Samhället och män utsatta för våld i nära relationer

Framför allt den hjälppersonal som arbetade med majoriteten män upplevde att gamla myter styr samhället och därmed de traditionella kriscentren.

they have been very successful saying that all men are born with predestined tendencies instincts to be violent the most stark way to illustrate this is that if a woman goes to a shelter because she's an actual victim of domestic violence they'll accept her and her child if he's a boy under thirteen if he's over thirteen he's not allowed in the shelter because in our culture or should I say what the system has decided is once a male becomes thirteen and a half years old he's now a danger to the society

På grund av förutfattade meningar menade hjälppersonalen att det var svårt för män att både söka och få hjälp. En del av hjälppersonalen berättade att de hade fått information av personal som arbetade på skyddsboenden för kvinnor att de automatiskt lade på luren ifall män ringde till dem på grund av att personalen ansåg att männen letade efter sina offer. Hjälppersonalen menade också att det hade publicerats statistik som ytterligare befäste de förutfattade meningarna

the biggest problem we have is all the statistics that are being bend and about comes from the department of justice and you know if you arrest only the males every time there's an issue and if only males are prosecuted then of course the statistics show that men are predominately the abusers

Hjälppersonalen upplevde att det fanns specifika könsroller samt förutfattade meningar om vad som var manligt respektive kvinnligt i samhället och de upplevde också att det fanns en press på männen att passa in i normen. Hjälppersonalen menade att män förväntades vara starka och inte visa känslor, medan det var socialt tillåtet för kvinnor att visa sig sårbara, svaga och visa känslor. De menade också att män inte tilläts vara offer, vilket kunde resultera i att de fick stå ut med mycket då de var tränade från barnsben att inte slå kvinnor. Det beskrevs att det fanns ett stigma, det vill säga en social vanära och ett socialt förakt, att vara man och utsatt för VNR.

there's a stigma with it most men were brought up to not hit women a lot of them feel that if they are being abused by a woman that is impossible they're supposed to be strong and not be subject to that sort of thing is the stigma

Hjälppersonalen menade att de förväntningar som fanns på männens beteende gjorde att männen kunde uppleva att det var deras eget fel att de befann sig i den situation de gjorde idag.

I think they've been situated where they're not able or not supposed to communicate that they are letting their partner do this to them and therefore there's something they're doing wrong by letting this occur which of course you know is non-valid but a lot of callers I think interpret it that way

Det framkom att hjälppersonalen upplevde att det hade skett en stor förändring i synen på relationsvåld under de senaste årtiondena.

the violence against women act in domestic violence came to the forefront back in the sixties seventies and rightly so society saw women as the subordinate partner who stayed home and basically did the mans bidding if a woman called the police because her husband had hit her and the police would come I'm just giving an example and the police would ask "why did he hit you" and the wife would say "well

I didn't have the dinner ready” and cops would say “well you were asking for it what did you expect” which is ridiculous but now the pendulum has swung and if a woman hits a man or injures a man the police will say “well why did she hit you” and the guy he will say “well I came home late from work and she's jealous and thinks that I'm with another woman” the cops says “well what did you expect her to do you were asking for it”

Hjälppersonalen upplevde att heterosexuella män överlag var den grupp som sist fick hjälp jämfört med andra grupper som var utsatta för VNR. De upplevde att yngre människor var mer förstående för ämnet och att en omställning kunde vara på väg.

the way metamorphosis has come [heterosexual] women got protection and then it was lesbians got protection and then gay men got protection and now they're giving it to bisexual and transsexual people but not to heterosexual males we're the last hurdle

Hjälppersonalen upplevde att det var jobbigt för män att ta sig igenom hjälp- och rättssystemet. Hjälppersonalen menade att systemet försvagade män och osynliggjorde män utsatta för VNR. Vissa hjälporganisationer benämnde de som kom ut ur ett våldsamt förhållande som ”överlevare”. En del hjälppersonal uppgav däremot att de upplevde att män som kom ut ur ett våldsamt förhållande fortfarande kunde sitta fast i systemet och att det då var fel att kalla dem överlevare.

there's a move amongst the domestic violence industry in this country they don't wanna' call people who are dealing with issues of domestic violence as victims they wanna' call them survivors because they believe that gives them the feeling of empowerment but if you were in a situation where you're a victim of domestic violence you can move away from the perpetrator then you are a survivor but if you're involved in the court system you might be involved for life how can you still be a survivor if you're still stuck in the system

Hjälppersonalen upplevde att det fanns många yrkesverksamma professioner i samhället som inte visste hur de kunde hjälpa män utsatta för VNR. Hjälppersonal meddelade att männen ofta var utlämnade till de som inte ville hjälpa dem. En del hjälppersonal menade att i många fall när hjälporganisationer hävdade att de hjälpte män var det så kallad ”lip service”. Hjälppersonalen beskrev att de som hade det allra värst var de män som varit utsatta för detta i flera år och bara mött motstånd. Motstånd som endast var baserat på att de var just män.

most of them [the few who say they'll help men] will give lip service they'll say “oh we'll help men” they'll talk to them on the phone and send them of to a homeless shelter or batterers program even if they're a victim so that's still service

Hjälppersonalen upplevde att det var svårt att hitta tjänster som riktade sig till män, bland annat var det svårt att hitta skyddsboenden som tog emot män utsatta för VNR. Enligt hjälppersonalen tog cirka fem procent av landets skyddsboenden emot män. Det meddelades också vara svårt att hitta stödgrupper för män utsatta för VNR. Det fanns väldigt sällan stödgrupper för enbart män och männen hade heller inte tillgång till stödgrupper för kvinnliga offer.

we want everyone to feel comfortable coming to support group and sharing if you've been victimized by a male you wouldn't been comfortable sharing and vice versa probably for men too if you've been victimized by women you may have some uncomfort talking about it

Ytterligare en anledning till att det var svårt att hitta tjänster för männen berättades vara att det var mycket svårt eller till och med omöjligt att få statliga bidrag för tjänster som riktade sig till män utsatta för VNR.

over the years they've added more and more undeserved type populations but never men until 2005 they actually put a little sentence in there that said that male victims can also can that's the key word there not must can receive services with VAWA funding violence against women act funding however the money can't be used for male only programs so basically what they're saying is if the battered women's people are okay with helping a guy no problem but don't think you can go in there and get the money to start a service for men

DISKUSSION

Metoddiskussion

Urval

Anledningen till varför populationen utgjordes av personal och volontärer på kriscenter eller hjälplinjer i USA var för att vi ansåg att det var de som hade mest erfarenhet, besatt störst kunskap och hade mest att berätta om området. Urvalskriterier var att hjälppersonalen själva skulle uppleva sig ha erfarenhet av att hjälpa män och att de arbetade i direkt kontakt med männen, för att de skulle kunna berätta om sina tankar och upplevelser av att möta män utsatta för VNR. Det kunde varit så att vissa hjälpporganisationer missförstod vad det gällde erfarenhet av att hjälpa män, då vi inte var tydliga nog med att poängtera att studien riktade sig till vuxna heterosexuella män och inte till barn eller tonåringar. Varför vi valde att fokusera på vuxna heterosexuella män var något som för oss föll naturligt på grund av vårt intresse för relationsvåld inom en nära relation där kvinnan var våldsutövaren. Vi hade också en misstanke om att hjälppersonalen hade andra skyldigheter och arbetade annorlunda med tonåringar än med män.

Sedan vår första officiella förfrågan (se bilaga II-IV) skickades ut har studiens syfte ändrats något. Vi diskuterade och reflekterade runt tanken om vilka hjälpporganisationer som skulle svarat på vårt nuvarande syfte. Vi reflekterade runt ifall värdefulla tankar och upplevelser förlorades då målgruppen i vårt dåvarande syfte var hälso- och sjukvårdspersonal, och hjälppersonal som inte ansåg sig höra till den kategorin kunde undvikit att delta i studien.

Datainsamling

Intervjuerna genomfördes med en semistrukturerad intervjuguide som stöd. Tillsammans med intervjuguiden användes även några mer detaljerade frågor som stöd. Dessa frågor hade en stor bredd på sitt innehåll för att angripa så många punkter som möjligt och på så sätt öppna för att samtala om något som intervjupersonerna var villiga att tala om.

Att använda sig utav sådana frågor upplevde vi både som positivt och negativt. Det positiva var att frågorna fungerade som stöd vid tillfällena då intervjuerna inte flöt på och vi lyckades med hjälp av dem angripa ämnet från olika håll, vilket gav oss varierande synvinklar. Det negativa var att de detaljerade frågorna ibland begränsade intervjun. Trots att vi strävade efter att ställa sonderande frågor, öppna frågor och återkoppla till sådant som intervjupersonen nämnt tidigare (Gillham, 2008), blickade vi tillbaka på intervjuguiden och de detaljerade frågorna för att se att vi inte ”missat något”. Det kunde fått som resultat att många av intervjupersonerna svarade på frågorna istället för att tala mera fritt om sina egna erfarenheter, tankar och upplevelser.

Många av intervjupersonerna, speciellt de från traditionella kriscenter, började tala om våld mot barn. De talade exempelvis om pojkar som blivit utsatta för sexuellt våld i barndomen. Även om ämnet var viktigt och intressant låg det inte inom ramen av vårt syfte. Vi som intervjuare kunde varit tydligare med att klargöra att det var arbetet med vuxna män, som blivit utsatta för våld i nära relationer i vuxen ålder, som vi var intresserade av. Då kunde det varit lättare att hålla intervjuerna fokuserade runt den del av ämnet som vi ämnade studera.

Som tidigare nämnts i metoden till den här studien (sidan 7) genomfördes sex intervjuer varav tre av dem var genomförda ansikte mot ansikte och tre var telefonintervjuer. Den ursprungliga planen var att genomföra alla intervjuer ansikte mot ansikte för att som

intervjuare kunna förmedla förståelse, aktivt lyssnande och uppmuntra till att tala mer med kroppsspråket (Polit & Beck, 2008). På grund av begränsad ekonomisk budget och tre av intervjupersonernas geografiska lokalisering beslöts att de tre intervjuerna skulle genomföras över högtalartelefon. Telefonintervjuer används oftast vid kvantitativa telefonenkäter (Gillham, 2008; Polit & Beck, 2008). Enligt Gillham (2008) har kvalitativa intervjuer via telefon både positiva och negativa faktorer. Positiva faktorer med en telefonintervju är att de till viss del liknar intervjuer som är genomförda ansikte mot ansikte och att möjlighet finns att intervjua personer som befinner sig långt bort. Negativa faktorer med en telefonintervju är att intervjupersonen inte kan se bandspelaren och kan därmed glömma bort att intervjun spelas in samt att ickeverbal kommunikation inte syns (Gillham, 2008). Vi som intervjuare upplevde att genomförandet av telefonintervjuerna var en positiv erfarenhet. Bortsett från att våra bekräftande och jakande vid enstaka tillfällen medförde avbrott i intervjupersonens berättelse, upplevde vi att intervjupersonerna talade klarare och tydligare gällande innehållet i sina berättelser. Vi upplevde att intervjupersonerna i betydligt mindre utsträckning slutade sina förklaringar mitt i en mening genom en gest eller tystnad. Det medförde att vi upplevde att det var lättare för oss att genomföra analysen av intervjumaterialet.

Bearbetning av data

Analysen eftersträvades att fullföljas med en induktiv ansats (Lundman & Graneheim, 2008). Redan tidigt under analysens gång upptäcktes möjliga kategorier och underkategorier som kunde färgat resten av analysprocessen, även om vi efter det försökte hålla ett öppet sinne under resten av analysen. Vi diskuterade ifall analysen skulle blivit annorlunda om vi inte använt oss av färgkodade meningsenheter som talade om för oss från vilken intervju de kom ifrån. Efter vidare reflektioner kom vi fram till att vi skulle känna igen våra intervjupersoners talspråk och inställning till våldet mot männen, på grund av att det här var en liten studie menade vi att den av oss som transkriberat intervjun skulle känna igen texten.

För att inte förlora eller förvränga innehållet i meningsenheterna valdes att behålla dem på det språk intervjuerna genomfördes i, det vill säga engelska, och att presentera citaten utan punkter och stor bokstav så att läsaren fritt kunde tolka dem.

Trovärdighet, tillförlitlighet och överförbarhet

Hur trovärdig en studie var handlade bland annat om hur vår egen förförståelse och erfarenhet präglade analysen (Lundman & Graneheim, 2008). En av författarna hade viss erfarenhet av relationsvåld sedan tidigare. Det upplevdes under studiens gång inte som ett hinder utan snarare en tillgång till att kunna förmedla förståelse under intervjuerna och få en bättre insikt i ämnet som helhet.

Våra intervjupersoner varierade vad det gällde ålder, kön och vilka erfarenheter de hade angående män utsatta för VNR. Det var något som gjorde att vi kunde belysa ämnesområdet från olika håll, vilket också ökade trovärdigheten av vårt resultat. För att besvara en forskningsfråga på ett trovärdigt sätt behövdes varierande mängd data, beroende på hur komplext fenomenet som ämnades studeras var samt datakvaliteten (Graneheim & Lundman, 2004; Lundman & Graneheim, 2008). Trots att det här var en studie genomförd på ett litet antal intervjupersoner bedömde vi ändå trovärdigheten som relativt hög, på grund av att intervjuerna höll god kvalitet och att våld mot män i nära relationer var ett komplicerat ämne.

I ett försök att öka trovärdigheten och för att se till att de citat vi inkluderade inte kom från en och samma intervju använde vi oss av färgkodning i analysprocessen, där varje intervjuperson fick varsin färg.

En åtgärd för att förstärka tillförlitligheten och överförbarheten var att vi förökte ge en noggrann beskrivning av hur analysarbetet hade gått till. En annan åtgärd för att öka tillförlitligheten och överförbarheten i studien var att vi analyserade delar av materialet på var sitt håll, för att därefter se likheter och olikheter i tolkningar. I de fall vi tolkade exempelvis innehållet i meningsenheterna olika diskuterade och resonerade vi innehållet och kom fram till en gemensam tolkning (Graneheim & Lundman, 2004; Lundman & Graneheim, 2008).

Förslag på grupper som resultatet skulle kunna vara överförbart till är exempelvis hjälppersonal som arbetar med andra underprioriterade grupper, så som homo-, bi- och transsexuella personer, utsatta för VNR.

Resultatdiskussion

Studiens syfte var att beskriva hur amerikansk hjälppersonal arbetade med heterosexuella män utsatta för våld i nära relationer samt deras tankar och upplevelser runt våldet, med tillhörande frågeställningar om hur hjälppersonal upplever våld mot män i nära relationer samt hur de arbetar med männen och upplever sitt arbete.

Resultatet visade en stor vidd av åsikter med ibland motsägande tankar och upplevelser. Redan tidigt under intervjuerna upptäcktes att ämnesområdet var uppdelat i två väldigt skilda grupper. I vår studie deltog både hjälppersonal från hjälporganisationer som huvudsakligen eller enbart arbetade med män utsatta för VNR, samt hjälppersonal från traditionella kriscenter som upplevde sig ha erfarenhet av att arbeta med heterosexuella män utsatta för VNR. Att de intervjuade var en så heterogen grupp bidrog troligtvis till det vida resultatet, vilket också gav studien stora variationer så som eftersträvades när kvalitativ innehållsanalys valdes som metod (Graneheim & Lundman, 2004; Lundman & Graneheim, 2008).

Vi diskuterade och reflekterade resultatet och kom fram till att det var av stor vikt att känna till männens känslor för att kunna hjälpa. Därav valdes att inkludera även vilken typ av våld männen utsattes för samt deras känslor till följd av våldet.

Tema 1 – De upplevelser hjälppersonalen sekundärt kom i kontakt med

Det visade sig att många av de våldstyper, reaktioner och sätt att hantera våldet, som hjälppersonalen i vår studie sekundärt kom i kontakt med, stämde överens med de som männen själva rapporterade i andra studier. Både hjälppersonalen och männen rapporterade förekomst av kontrollerande beteenden och olika typer av icke-fysiskt våld som till exempel emotionellt, ekonomiskt och att använda barnen (Hines, Brown & Dunning, 2007).

En speciell typ av ickefysiskt våld som hjälppersonalen tog upp under intervjuerna var att männen ofta utsattes för falska anklagelser. Där den som var utsatt för våldet falskt blir anklagad för att vara våldsutövare. Många av hjälppersonalen nämnde det som ett fenomen som män speciellt råkade ut för.

Barnen uppgavs även, utöver det som tidigare nämnts, påverka männens beslut angående att stanna kvar i eller lämna en relation. Det framkom att om männen ville behålla vårdnaden av barnen, till exempel i en vårdnadstvist eller efter falska anklagelser mot dem, måste de i vissa fall gå igenom utbildningar eller vara med i samtalsgrupper som inte riktar sig till offer för VNR utan till våldsutövare.

Hjälppersonalen som arbetade enbart med, eller med majoriteten, män utsatta för VNR nämnde nästan alla ett begrepp som de kallade ”judicial abuse” (se bilaga I). Det sätt som män blev bemötta av rättsväsendet liknade det sätt som Hines, Brown och Dunning (2007) beskrev att andra hjälporganisationer bemötte männen.

Det meddelades att några av hjälppersonalen hade kommit i kontakt med män som blivit utsatta för olika typer av fysiskt våld. De upplevde att kvinnor inte var hindrade av att de var fysiskt mindre och svagare, vilket stämde med tidigare studier och litteratur som beskrev att kvinnor kunde jämna ut styrkeskillnaderna (Cook, 2009; Swan et al., 2008).

Andra hjälppersonal upplevde att män oftast inte blev utsatta för fysiskt våld från deras kvinnliga partners, samt om de blev utsatta för fysiskt våld var det utav mindre allvarlig grad eller i självförsvar från kvinnornas sida. Det stämde överens med Johnsons (2006) teori om att det våld män upplevde mest var en reaktion på deras kontrollerande beteende, det han kallade ”violent resistance”.

Som nämndes av Cook (2009) upplevde även hjälppersonalen att männen var förbryllade och/eller förvirrade. Utöver det upplevde männen ett stort spann av känslor, till exempel rädsla, ilska (även om de sällan upplevde det medan de var utsatta för VNR), frustration och desperation, som kunde leda till sömnlöshet och mardrömmar.

Hjälppersonalens upplevelse var att män som utsatts för VRN sällan sökte hjälp av olika professioner i samhället och att vissa män fick hjälp och stöd av familjen medan andra inte fick det. Tidigare studier visade att män oftast sökte hjälp inom familjen (Ansara & Hindin, 2010; Douglas & Hines, 2011).

Tema 2 – Hur hjälppersonalen arbetade med män utsatta för våld i nära relationer

Hjälppersonalen försökte att visa och kommunicera mycket respekt i bemötandet av männen. De meddelade att de omvandlade sina egna känslor till nytta och försökte att inte förmedla de negativa känslorna till männen utan försökte istället förmedla hopp, förståelse, tålmod och empati. Att lyssna utan förutfattade meningar uppgavs vara viktigt i bemötandet och genom att inte vara dömande skapades förtroende. Det stämde överens med aktivt lyssnande, vilket ökar den gemensamma förståelsen av situationen och fördjupar relationen (Fossum, 2007). Hjälppersonalen beskrev att de försökte få männen att prata om sina känslor. Till exempel genom att nämna känslor som de antingen kunde relatera till eller inte, även normalisera deras känslor runt våldet.

Att tro på den som sökte hjälp uppgavs vara en stor del för att kunna hjälpa. Det framkom att hela historien inte behövdes för att hjälpa, att prata om det som hänt kunde vara re-traumatiserande eller smärtsamt och det ville hjälppersonalen inte utsätta männen för. Det uppgavs att om hjälppersonalen var tålmodig, lät männen guida konversationen och inte frågade om vad som hänt hjälptes de att möta sina behov i nuläget. Hjälppersonalen använde sig huvudsakligen utav empowerment modellen (se bilaga I) i bemötandet med

män utsatta för VNR. Det förhållningssättet stämde mycket överens med hur Fossum (2007) beskriver att kommunikation enligt empowermentmodellen går till.

Hjälppersonalen arbetade tillsammans med männen genom att de till exempel gav information och undervisning, förslag på hanteringsstrategier och i viss mån erbjöd direkta tjänster.

För att få männen att känna sig bättre till mods berättade en del hjälppersonal hur stor andel av de hjälpsökande som var män. Vissa av hjälppersonalen bidrog med personliga erfarenheter för att hjälpa männen känna att de inte var ensamma. Hjälppersonalen förmedlade också att männen inte orsakat våldet själva och att de inte gjort något fel. Det framkom att hjälppersonalen lät de utsatta männen veta att de var män, då de flesta männen kände att de inte längre var det.

Hjälppersonalen hänvisade till andra hjälporganisationer när de inte hade tillräckligt med resurser. Som nämndes i bakgrunden till den här studien visade tidigare studier att färre än hälften av de män som blev hänvisade till lokala organisationer upplevde att de var hjälpsamma (Douglas & Hines, 2011).

De flesta hjälporganisationerna kontaktade inte offer, då de arbetade under empowermentmodellen (Fossum, 2007). Hjälppersonalen sökte och kontrollerade de resurser som hänvisades till, för att försäkra sig om att de verkligen hjälpte män.

Hjälppersonalen samarbetade med polis, brottsbekämpning och tingshus, alternativa rättsliga förespråkare, rådgivningscenter och kuratorer inom mentalvård, sjukvårdspersonal, vårdpersonal och barnomsorg. Flera av dessa stämde överens med vad Ansara och Hindin (2010) samt Douglas och Hines (2011) rapporterade att männen sökte hjälp.

I sin kontakt med män som utsatts för VNR försökte hjälppersonalen att skaffa sig en uppfattning om läget för att kunna hjälpa männen med det som var mest nödvändigt. För att identifiera vem som var offer och våldsutövare i en relation försökte hjälppersonalen ta reda på vem som var den kontrollerande personen, exempelvis hade en hjälporganisation interna terapeuter som bedömde detta. Vissa hjälporganisationer uppmanade dock till vaksamhet vad det gällde falska offer och reaktionsvåld, vilket uppgavs vara en av anledningarna till varför traditionella kriscenter arbetade försiktigare med män. Det beskrevs också vara svårt att utröna våldsutövare i förhållanden där båda parter var lika våldsamma, det som Johnson (2006) kallade "situational couple violence" och "mutual violent control". Hjälppersonalen upplevde att falska offer inte visade empati för sin så kallade våldsutövare, vilket kunde vara svaret till hur man identifierade vem som var offer och vem som var våldsutövare i en relation.

All hjälppersonal som deltog i studien arbetade endast med offer både kvinnliga och manliga, några av dem endast med manliga. Upptäckte hjälppersonalen att personen visade sig vara en våldsutövare skickade de iväg henne/honom med referenser till andra som kunde hjälpa. Droger och alkohol beskrevs vara en del av bilden av VNR. Hjälppersonalen ansåg att fokus låg på att eliminera våldet och att droger och alkohol ofta glömdes bort.

Det framkom att förutom att arbeta direkt med män utsatta för VNR arbetade en del av hjälppersonalen preventivt med att upplysa och utbilda samhället om ämnet.

Att arbeta med organisationer som inte hade förståelse för männen upplevde hjälppersonalen som svårt. Specifikt för de hjälppersonal som bara arbetade med män, eller med majoriteten män, meddelades vara att de upplevde att det var svårt att arbeta med traditionella kriscenter eller kvinnogrupper.

Tema 3 – Hjälppersonalens känslor, tankar och upplevelser

En del av hjälppersonalen var förvånade av den höga andelen män som sökte hjälp hos dem. Andra hjälppersonal ansåg sig också motarbetade av de traditionella kriscenter som, enligt deras upplevelser, menade att män sällan sökte hjälp och ville därför inte erbjuda männen tjänster.

Namnet på en organisation visade sig ha stor betydelse för vem som sökte hjälp där. Det framkom att de hjälppersonal som arbetade med majoriteten män upplevde att det var stor skillnad på vilka som sökte hjälp hos dem respektive de traditionella kriscentren.

Under intervjuerna framkom det att hjälppersonalen upplevde många olika känslor i sitt arbete med män som blivit utsatta för VNR. De största känslorna som framkom var empati för de här männen och en känsla av drivenhet att hjälpa. Många män älskade fortfarande sina våldsutövare och vissa av hjälppersonalen fann det häpnadsväckande och att det var väldigt starkt av männen att de hade den ståndpunkten. En del hjälppersonal berättade att det kändes bra att hjälpa speciellt utsatta män och andra underprioriterade grupper som inte fick stöd av samhället eller sin familj.

Angående hur jobbet fick hjälppersonalen själva att känna sig berättades det bland annat att de ibland oroade sig för männen när de kom hem, att de kände sig ledsna över hur våldsutövare överlag kunde behandla andra människor och nedstämde över männens situation. En del hjälppersonal kände sig väldigt begränsade och maktlösa då de inte kunnat utföra några direkta tjänster för männen de senaste åren.

En del hjälppersonal uppgav att de var förbluffade över männens förmåga att lita på dem och att de var överväldigande imponerade av männens styrka i sin situation. Vissa av hjälppersonalen upplevde det som en ära att finnas där för männen, genom att lyssna på dem och att hjälpa dem att växa och själva upptäcka vad deras situation betyder i deras liv och erbjuda förslag till förändring ifall de ville ändra på sin situation. De flesta hjälppersonal upplevde sitt arbete som väldigt givande, till exempel genom att öka männens självkänsla.

En del hjälppersonal berättade att de sällan påverkades negativt av sitt arbete och vikten av att ha starka barriärer beskrevs vidare vara extra viktigt. Det framkom under intervjuerna att det fanns ett gott stödsystem inom de flesta av hjälporganisationerna. Hjälppersonalen berättade ofta att de trivdes med sitt arbete och därför var det för det mesta inte heller svårt.

Vissa av hjälppersonalen hade valt att arbeta med just män på grund av att de tillhörde en underprioriterad grupp. Hjälppersonalen menade också att män utsatta för VNR överlag blev illa behandlade. Det var många av hjälppersonalen själva som öppet meddelade att de hade personlig erfarenhet av familje- och relationsvåld, de menade att den erfarenheten hjälpte dem i deras arbete med de utsatta männen. Av de hjälppersonal som intervjuades fanns vissa eldsjälur som involverade sig personligen, utanför hjälporganisationen de arbetade för, exempelvis genom att använda sitt eget hem som skyddsboende åt flera män.

Hjälppersonalen påpekade att vissa tjänster saknades och att de behövdes. De upplevde att det var svårt att få rättsliga förespråkare som var vänligt inställda till män utsatta för VNR. Transport, exempelvis till ett skyddsboende, meddelades vara ett stort problem och något som hjälppersonalen önskade skulle erbjudas i högre grad än i nuläget.

Det framkom att hjälppersonalens framtidsförväntningar bland annat var att de önskade att män utsatta för VNR skulle ha fler alternativ och ha tillgång till lika många resurser som kvinnor har idag. Andra framtidsförväntningar som framkom var att hjälppersonalen hoppades kunna uppmärksamma samhället och göra dem medvetna om män utsatta för VNR, då de ansåg att ordet måste spridas.

Framförallt den hjälppersonal som arbetade med majoriteten män upplevde att gamla myter styrde samhället och därmed de traditionella kriscentren. På grund av de förutfattade meningarna ansåg hjälppersonalen att männen hade svårt att både söka och få hjälp.

Hjälppersonalen beskrev att det fanns ett stigma, det vill säga en social vanära och ett socialt förakt, att vara ett man och utsatt för VNR. Hjälppersonalen menade att de förväntningar som fanns på männens beteende gjorde att männen kunde uppleva att det var deras fel att de befann sig i den situation de gjorde idag.

Hjälppersonalen upplevde att heterosexuella män överlag var den grupp som sist fick hjälp jämfört med andra grupper som var utsatta för VNR. De upplevde att yngre människor var mer förstående för ämnet och att en omställning kunde vara på väg. I sitt resultat kunde Reid et al. (2008) ana att män oftare blev utsatta för VNR i yngre åldrar. En anledning till att hjälppersonalen upplevde att yngre människor var mer förstående för VNR där en heterosexuell man var utsatt, skulle kunnat vara att det var mer vanligt förekommande i yngre åldrar.

Det framkom att hjälppersonalen upplevde att det var jobbigt för män att ta sig igenom hjälp- och rättssystemet. Hjälppersonalen upplevde att det fanns många yrkesverksamma professioner i samhället som inte visste hur de kunde hjälpa män utsatta för VNR. Douglas och Hines (2011) presenterade till exempel att färre än hälften av personalen, inom psykiatri eller inom resten av hälso- och sjukvården, som kom i kontakt med män utsatta för VNR informerade männen om var de kunde söka hjälp. Hjälppersonal meddelade att män utsatta för VNR ofta var utlämnade till människor som inte ville hjälpa dem. En del hjälppersonal menade att i många fall när hjälporganisationer hävdade att de hjälpte män var det så kallad "lip service".

Hjälppersonalen upplevde att det var svårt att hitta tjänster som riktade sig till män, bland annat var det svårt att hitta skyddsboenden och stödgrupper som tog emot män utsatta för VNR. Det fanns väldigt sällan stödgrupper för enbart män och männen hade heller inte tillgång till stödgrupper för kvinnor utsatta för VNR. Ytterligare en anledning till varför det var svårt att hitta tjänster som riktade sig till män utsatta för VNR uppgavs vara att det var mycket svårt eller till och med omöjligt att få statliga bidrag.

Slutsats

Hjälppersonalen upplevde sekundärt olika typer av våld där de vanligaste typerna var emotionellt, verbalt, användning av barnen, ekonomiskt samt andra kontrollerande beteenden. De mötte många olika typer av reaktioner på och hantering av våldet.

Heterosexuella män var överlag den grupp som sist fick hjälp jämfört med andra grupper som var utsatta för VNR. Vissa tjänster saknades och behövdes. Yngre människor var mer förstående för ämnet. Hjälppersonalen hoppades kunna uppmärksamma samhället och göra dem medvetna om män utsatta för VNR.

Arbetet utgick ifrån männens behov. Administrativt arbete utfördes för att underlätta männens hjälpsökande även arbete för att nå ut till samhället och dess olika professioner. Det fanns många yrkesverksamma professioner som inte visste hur de kunde hjälpa offer för VNR.

Arbete påverkade hjälppersonalen på varierande sätt. De ansåg exempelvis att det var givande att öka männens självkänsla, men vissa kände sig också nedstämnda över männens situation och oroade sig för dem när de kom hem. Starka barriärer var extra viktigt för att inte påverkas negativt av sitt arbete.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att informera personal som kan komma i kontakt med personer utsatta för VNR, till exempel sjuksköterskor, poliser och socialarbetare, om hur arbetet med män utsatta för VNR kan se ut. Vi rekommenderar också att utbilda personalen om ämnet ”våld i nära relationer” och om att både män och kvinnor kan vara utsatta för det.

Förslag på fortsatta studier

För att få en bättre förståelse för området ”våld mot män i nära relationer” föreslår vi fördjupade studier så som:

Intervjustudier med traditionella kriscenter och de hjälporganisationer som arbetar med huvudsakligen män utsatta för VNR, var och en för sig. Samt jämförande studier för att tydligare klargöra skillnader.

REFERENSER

Ansara, D. L., & Hindin, M. J. (2010). Formal and informal help-seeking associated with women's and men's experiences of intimate partner violence in Canada [Elektronisk version]. *Social science and medicine*, 70(2010), 1011-1018.

Bondesson, M. (2007, 28th December). Kvinnors våld mot män utreds. Dagens Nyheter. Hämtad 26 mars, 2012, från: <http://www.dn.se/nyheter/kvinnors-vald-mot-man-utreds?a=>

Chang, J. C., Cluss, P. A., Burke, J. G., Hawker, L., Dado, D., Goldstrohm, S., & Scholle, S. H. (2011). Partner violence in mental health [Elektronisk version]. *General Hospital Psychiatry*, 33(2011), 58-65.

Cook, P. W. (2009). *Abused men: The hidden side of domestic violence*. Westport: Praeger Publishers

Douglas, E. M., & Hines, D. A. (2011). The helpseeking experiences of men who sustain intimate partner violence: An overlooked population and implications for practice [Elektronisk version]. *Journal of Family Violence*, 26(2011), 473-485

Fossum, B. (Red.). (2007). *Kommunikation: Samtal och bemötande i vården*. Lund: Studentlitteratur.

Gillham, B. (2008). *Forskningsintervjun: Tekniker och genomförande*. Lund: Studentlitteratur.

Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness [Elektronisk version]. *Nurse education today* 24(2004), 105–112

Hanzen, V., & Öberg, T. (2010). *Berättelser som inte finns: en studie om män som blir utsatta för våld i en nära relation*. (Kandidatuppsats, Göteborgs universitet, Institutionen för socialt arbete). Hämtad 4 december, 2011, från: http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/24314/1/gupea_2077_24314_1.pdf

Hines, D. A., Brown, J., & Dunning, E. (2007). Characteristics of callers to the domestic abuse helpline for men [Elektronisk version]. *Journal of Family Violence* 22, 63-72

Hines, D. A., & Douglas, E. M. (2010). A closer look at men who sustain intimate terrorism by women [Elektronisk version]. *Partner abuse*, 1(3) 286-313

Johnson, M. P. (2006). Conflict and control: Gender symmetry and asymmetry in domestic violence [Elektronisk version]. *Violence against women*, 12(11), 1003-1018.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lerner, T. (2004, 3rd November). Kvinnovåld mot män tystas ned. Dagens Nyheter. Hämtad 26 Mars, 2012, från: <http://www.dn.se/insidan/insidan-hem/kvinnovald-mot-man-tystas-ner>

Lundman, B., & Graneheim, U. H. (2008). Kvalitativ innehållsanalys. I M. Granskär. & B. Höglund-Nielsen, (Red.), *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård* (ss. 159-172). Lund: Studentlitteratur.

Pape, H. (2011). Unge kvinners vold mot partner [Elektronisk version]. *Tidskrift for Den norske legeforening*, 131(20), 1994-1997.

Polit, D. F., & Beck C. T. (2008). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice* (8th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Reid, R.J., Bonomi, A.E., Rivara, F.P., Anderson, M.L., Fishman P.A., Carrell, D.S., & Thompson, R.S. (2008). Intimate partner violence among men: Prevalence, chronicity, and health effects [Elektronisk version]. *American Journal of Preventive Medicine*, 34(6), 478–485.

Roth Walsh, M. (Red.). (1997). *Women, men, and gender: Ongoing debates*. New Haven and London: Yale Univeristy Press.

Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide [Elektronisk version]. *Violence against women*, 10, 790-811.

Straus, M. A., & Gelles, R. J. (1986). Societal changes and change in family violence from 1975 to 1985 as revealed by two national surveys. *Journal of marriage and family*, 48(3), 465-479

Straus, M. A., & Ramirez, I. L. (2007). Gender symmetry in prevalence, severity, and chronicity of physical aggression against dating partners by university students in Mexico and USA [Elektronisk version]. *Aggressive behavior*, 33. 281-290

Swan, S. C., Gambone, L. J., Caldwell, J. E., Sullivan, T. P., & Snow, D. L. (2008). A review of research on women's use of violence with male intimate partners [Elektronisk version]. *Violence and victims*, 23(3), 301-314.

Vetenskapsrådet, (2011). *God forskningssed*. Hämtad den 4 mars, 2012, från: <http://www.vr.se/etik/publikationerochriktlinjer.4.45a6e939122880e7d8e80001820.html>

Översättningar och definitioner av ord och begrepp

Ord	Översättning från	Förklaring
Empowerment		Ett begrepp som definieras av många forskare. Ett exempel av Starrin är: "Empowerment omfattar aktiviteter som är inriktade mot att öka människors kontroll över sina liv" (enligt Fossum, 2007, s. 187). För andra forskares definitioner på begreppet se Fossum (2007, ss. 189-190).
Förbryllad	Bewildered	
Familje- och relationsvåld	Domestic violence	Alla typer av våld i nära relationer (samkönade, ollickönade, gifta eller ogifta) samt mot barn (Dutton, 2006).
Hjälpporganisation		Samlingsnamn för bland annat: kriscenter; traditionella kriscenter; familjecenter; hjälpcenter; krislinjer; hjälplinjer; samtalsgrupper och stödgrupper.
Hjälppersonal		Anställd personal eller volontärer i en hjälpporganisation.
Icke-fysiskt våld		Alla typer av våld som inte är fysiskt våld, till exempel emotionellt, kontrollerande och ekonomiskt våld.
"Judicial abuse"		Ett begrepp som vi kom i kontakt med under intervjuerna. Det innebär en form av "rättsligt våld" där män blir diskriminerade och orättvist behandlade av bland annat politiskt valda domare. Män hamnar ofta i "judicial abuse" när de har kommit ur VNR.
Juridiska råd och hjälp	"Legal aid"	Hjälp i rättsliga sammanhang som kan bestå av bland annat gratis eller rabatterad juridisk hjälp.
Kurator	Mental counselor	
Kvinnogrupper		Se traditionella kriscenter
Nära relationer		Två personer som lever i ett äktenskapsliknande förhållande, eller dejtar och är intima med varandra.
Offer		Används i vår studie synonymt med "person utsatt för våld i en nära relation" om inte specificerat närmare.
The Power and Control Wheel		En modell som beskriver vilka typer av våld män utsätter kvinnor för i nära relationer. Används av hjälppersonal för att hjälpa kvinnliga offer och manliga förövare att identifiera vilken typ av våld som använts, samt i utbildningssyfte för olika instanser i samhället

		(Domestic Abuse Intervention Programs, 2011).
Traditionella kriscenter		Vi har valt att kalla de kriscenter och grupper som traditionellt arbetar med kvinnor för ”traditionella kriscenter”.
Våld	Abuse	Vi har valt att översätta engelskans ”abuse” till våld och använda det som ett samlingsnamn för fysiskt och icke-fysiskt våld.
Våld i nära relationer (VNR)	Intimate partner violence (IPV)	Våld i olika typer av nära relationer (intimate relationships) som till exempel gifta, sammanboende, homo- och heterosexuella. Den viktiga gemensamma faktorn är att relationerna är emotionellt bundna (Dutton, 2006).
Våldsutövare	Perpetrator/Batterer	Den person i en nära relation som utövar någon typ av våld mot sin partner.
Övergrepp	Assault	

REFERENSER, BILAGA I

Domestic Abuse Intervention Programs. (2011). *Wheel Gallery*. Hämtad 5 December, 2012, från: <http://www.theduluthmodel.org/training/wheels.html>

Dutton, D. (2006). *Rethinking domestic violence*. Vancouver: UBC Press.

Fossum, B. (2007). Framgångsrika kommunikationsmodeller. I B. Fossum (Red.), *Kommunikation: Samtal och bemötande i vården* (ss. 187-198). Lund: Studentlitteratur.

Official inquiry

To whom it may concern,

Our names are Camilla Almersson and Cecilia Karlsson. We are last-year nursing students at Sophiahemmet University College, Sweden. This semester we will carry out a degree project of 15 ECTS credits. The area to be studied is "Violence against men in intimate relationships" (please see the following page for a summary of the study's content and structure). We are therefore very interested in conducting the study at your clinic (/center/institution/office/department).

If you agree to the study being carried out at your clinic (/center/institution/office/department), we would be grateful for your signature on the following Annex which then can be scanned and e-mailed to either one of the addresses below. We would be very grateful to be contacted if you have any hesitations about the study being performed at your clinic (/center/institution/office/department). If you have any questions about the study you are welcome to contact us or our Advisor.

Best regards,

Signature

Camilla Almersson
Name

+46 7X XXX XX XX
Telephone number
camilla.almersson@stud.shh.se
E-mail

Signature

Cecilia Karlsson
Name

+46 7X XXX XX XX
Telephone number
cecilia.karlsson@stud.shh.se
E-mail

Advisors signature

Karin Casten Carlberg
Advisor's name

+46 8 XXX XX XX
Advisor's telephone number
karin.casten.carlberg@sophiahemmethogskola.se
E-mail

Summary of the study structure and content

About the fact that men could be victims of violence in intimate relationships previous research gives us inconsistent results. Some research proves that women are the only ones who can be victims of violence in intimate relationships, while other research proves that men could be exposed in the same regard. There are even studies showing that among young people the numbers can be reversed, that the percentage of young women who have ever used violence against their partners are higher than men.

In any case, you can not deny the fact that there are men who have experienced violence in intimate relationships. About women exposed to domestic violence, qualitative studies have been done both on their experience and health professional's experiences of the violence. A few studies have been done on men's experiences of being victims of violence in intimate relationships, but not yet any concerning health professional's experiences of working with these men. Our purpose is to describe American health professional's experiences of meeting men exposed to violence in intimate relationships.

An interview study of qualitative design will be performed and we intend to interview people that work, either voluntarily or professionally, with these men. One student will conduct the interviews and the other one will take notes and may ask additional questions. The discussions will be audio recorded, and the subjects being interviewed may at any time choose to stop. They may even throughout the entire study, until the exam, choose to withdraw from the study altogether.

Research questions are:

- What is it like to work with men exposed to violence in intimate relationships?
- How do you work with men victims of violence in intimate relationships?
- Experiences of violence against men in intimate relationships?

Duration of the studie: 27 February – 29 April

Scheduled data collection: 8 – 28 March

Agreement

I hereby agree to Camilla Almersson and Cecilia Karlsson performing interviews for the study "Health professional's experiences of meeting men exposed to violence in intimate relationships" at

_____ during March-April 2012.

Place, date

Signature, Director

Name in capital letters.

Information to the interviewees

To whom it may concern,

Our names are Camilla Almersson and Cecilia Karlsson and we are last-year nursing students at Sophiahemmet University College in Sweden. We will carry out our Bachelors degree project of 15 ECTS-credits this spring. The area to be studied is "Violence against men in intimate relationships". We are therefore keen to conduct interviews with people who are selected based on the following criteria:

- Working either voluntarily or professionally with men who are victims of violence in intimate relationships, and
- Who is in direct contact (either by phone, mail or face to face) with these men.

In Sweden there is a lot of information about violence against women in intimate relationships and there are many by the state initiated support groups and crisis centers for these women. For men there is only one, entirely voluntarily operated, support line where they can receive help and support. Not many studies about women's violence against men have been done and none of them in Sweden, but another Bachelor's essay from 2010 deals with how men perceive that they are treated by the surrounding society after they have been physically and mentally abused by their women.

Since there are few subjects to study in Sweden, our purpose is to investigate health professional's experiences of meeting men exposed to violence in intimate relationships.

An interview study of qualitative design will be carried out and we intend to interview health professional's that work with these men. One student will conduct the interviews and the other one will take notes and may ask additional questions. The discussions will be audio recorded and the subjects that are interviewed may at any time choose to stop. The subjects can throughout the entire study choose to withdraw.

Due to ethical reasons we will not interview the men themselves. Ethical considerations made regarding the interviewed subjects are:

- They may at any time choose to stop the interviews or withdraw from the study.
- Names, ages, ect, that can be used to identify them will be altered or removed in the report.
- Only the interviewers will have access to the interviews and the transcription of the interviews.

Sincerely,

Camilla Almersson

+46 7X XXX XX XX camilla.almersson@student.sophiahemmethogskola.se

Cecilia Karlsson

+46 7X XXX XX XX cecilia.karlsson@student.sophiahemmethogskola.se

Advisor: Karin Casten Carlberg

+46 8 XXX XX XX karin.casten.carlberg@sophiahemmethogskola.se

Interview guide

RESEARCH QUESTIONS	INTERVIEW QUESTIONS	SUGGESTIONS FOR QUESTIONS AND FOLLOWING QUESTIONS- if the interview is not running smoothly.
<p>What is it like to work with men exposed to violence in intimate relationships?</p>	<p>Describe your work.</p>	<p>What emotions do you experience in your work?</p> <p>Do you bring your work home?</p> <p>Available resources for staff, if necessary, as a counselor or similar?</p>
<p>How do you work with men victims of violence in intimate relationships?</p>	<p>How does a typical work day look like for you?</p> <p>How are you doing to create trust and security so that they are willing to open up?</p> <p>How do you treat the emotions that these exposed men can show? (Fear, trust and anxiety)</p>	<p>What do you do?</p> <p>What are your resources?</p> <p>Do you pass on these men to other agencies?</p> <p>What is your education?</p> <p>How would you like to describe the violence that the men are exposed to? Kind of of violence they suffer.</p> <p>How would you say you treat men's fear and worry of being victimized again?</p> <p>Are the police often engaged in any way? Can you elaborate?</p> <p>Why do you think so few men involve the police?</p> <p>How would you say that their confidence in the legal system is?</p> <p>Are there aggressions</p>

RESEARCH QUESTIONS	INTERVIEW QUESTIONS	SUGGESTIONS FOR QUESTIONS AND FOLLOWING QUESTIONS- if the interview is not running smoothly.
		<p>among the men? In that case, how do you meet/treat them?</p> <p>How many do you take care of every day?</p> <p>What information do the men receive about the treatment? Do you see any difference in the results of what and how much information they got? Can you elaborate?</p>
Experiences of violence against men in intimate relationships?	<p>Can you describe how you feel that these men are treated in general?</p> <p>Do you have any other thoughts about men who are victims of violence in intimate relationships?</p>	<p>What are your thoughts about violence against men in intimate relationships as a phenomenon?</p> <p>How do you think the men are met by the health care system?</p> <p>Do you experience any difference between men and women as victims? Can you explain?</p>

Exempel på analysen

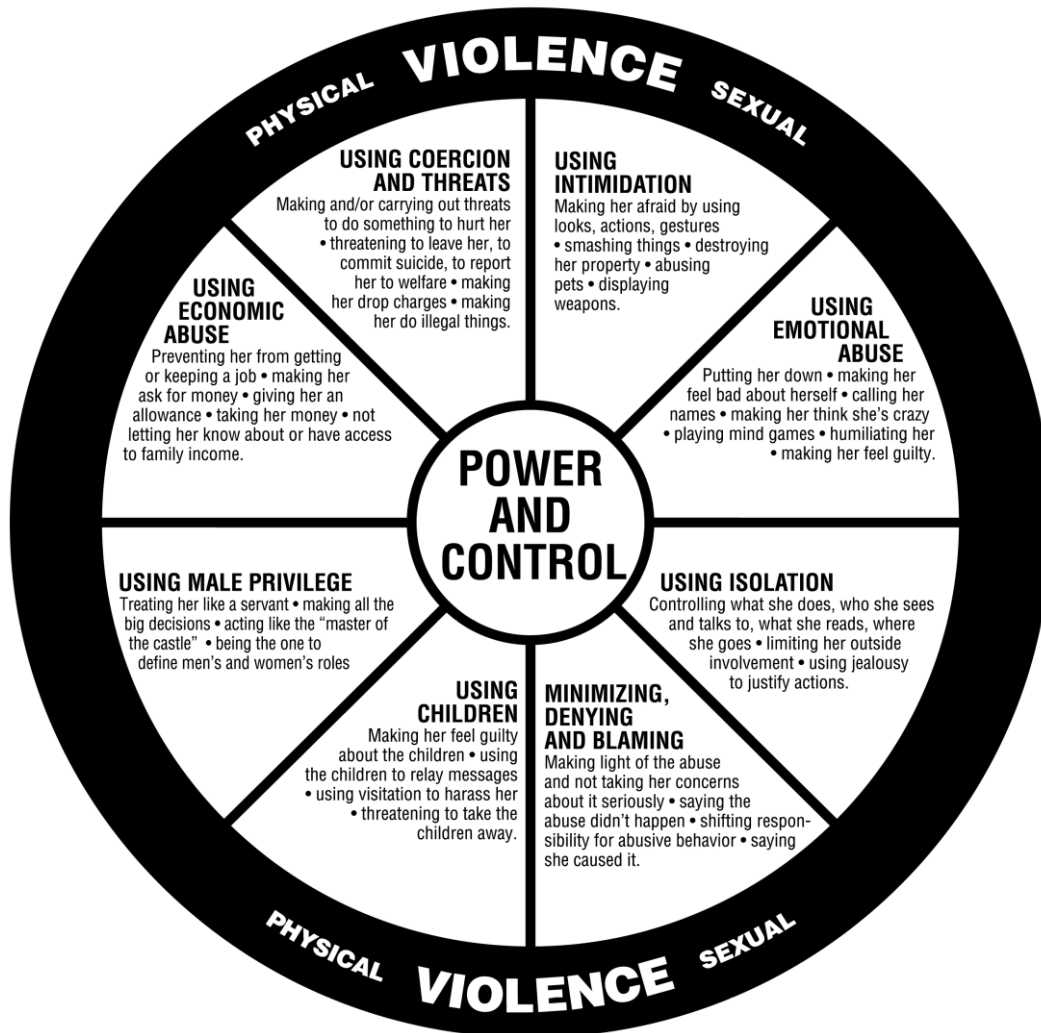
Exempel på meningsenheter, kondenserade meningsenheter och koder.

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod
I let them know that um the abuse is not their fault and anything that anything that makes them feel less of a person or makes them feel less of themselves is abuse period	I let them know that the abuse is not their fault	Information, ej männens fel
of course we're not there to tell them the answers we are there to help them think through it is to educate them about types of abuse and resources	we are there to help [the men] think through to educate them about types of abuse and resources	Undervisning, hjälp att tänka

Exempel på tema, kategori, underkategori och koder.

Tema	Hur hjälppersonalen arbetade med män utsatta för våld i nära relationer	
Kategori	Förhållningssätt till män utsatta för våld i nära relationer	
Under-kategori	Bemötande	
Koder	Omvandla sina känslor till nytta Ge hopp Förmedla förståelse, tålamod och empati Försöka sätta sig in i deras situation Visa respekt Kommunicera respekt Konfidentiell grupp Informell grupp Lyssna fördomslöst Finnas där för männen Frank i bemötandet Inte vara dömande Ej dömande	Uppmuntra att dela erfarenheter Hjälp att identifiera känslor Försöka få dem att visa känslor Normalisera känslorna Förutfattademeningar överlag Behandla kön lika Arbeta lika med alla Alla är olika Alla kan vara offer Alla kan vara offer Alla kön kan vara offer Reviderade kvinnlig utbildningsmanual för att bättre passa män Kursplan för kvinnor användbar för män

The Power and Control Wheel

DOMESTIC ABUSE INTERVENTION PROJECT

202 East Superior Street
Duluth, Minnesota 55802
218-722-2781
www.duluth-model.org

Enligt "National Training Project Co-Coordinator" Chris Godsey anser Domestic Abuse Intervention Programs (DAIP) att "the Power and Control Wheel" är specifik för mansdominerade könsdynamiker. DAIP avråder starkt mot att använda "the Power and Control Wheel" som en representation av det våld kvinnor vanligen utövar mot män. De anser att kvinnor vanligen använder våld som en överlevnadsstrategi och inte med avsikt att tillämpa makt och kontroll (e-post, 11 december 2012).

Exempel på dramatiskt sätt att nå ut till andra professioner

“I have a very passionate advocate down in [state] and she likes to speak so she goes out and does some speaking on male victims for law enforcement and she told me that she did an educational thing on male victim a time before she did the educational thing she had called a local domestic violence project to see what their response would be about helping male victims so when she got there she had a little script and she said I need a volunteer from the audience so the chief came up and she said I want you to call this number and read this she put it on speaker phone he called and he read he said ‘listen my wife abused me last night [and so forth]’ and the woman said ‘you should be in jail’ he said ‘wait a minute I’m the victim here I’m looking for some help’ she put him on hold for quite a while and then she came back she said ‘the other person on the other line is more important I’m hanging up’ click you could’ve heard a pin drop all the cops sitting there listening in to this they all started to go ‘oh how could they do this that’s not right’ and they started thinking sometimes that kind of dramatic exercise makes people see things a little differently because it’s just these women’s groups say they help all”